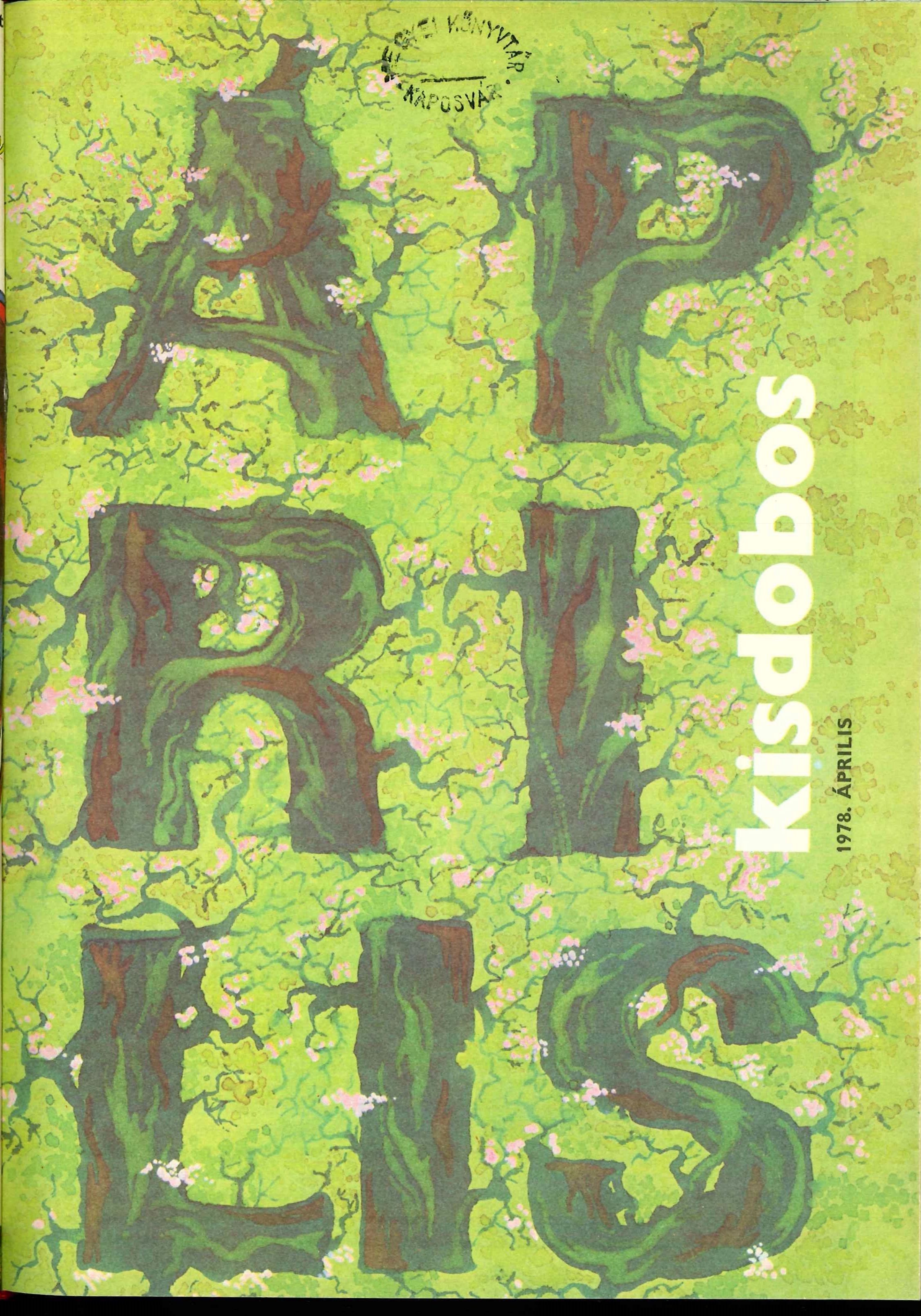

ÁPRILIS
kisdobos
1978. ÁPRILIS

Épp a leckémet körmöltem, amikor Juli berobbant hozzám és elkurjantotta magát:

— Képzeld, én a szabadság unokája vagyok.

Szót fogadtam. Megpróbáltam elképzelni, hogy Juli nagymamája vagy tán nagypapája nem tesz-vesz, mint az én nagyszüleim, és nem is gondol olyanokat, hogy lám, némelyik gyerek már lassan tíz esztendős lesz és még mindig nem tanult meg köszönni. Igyekeztem elképzelni, de nem ment. Látszott is rajtam, mert Juli felnevetett és azt mondta:

— Egyébként, szervusz — és megigazította felborult táskáját, amit az előbb a földre dobott —, tudtam, hogy meg fogsz lepődni, pedig kivételesen nem is akartalak ugratni. Tegnap hallottam otthon, hogy anya a szabadság gyermeke. Nagyi nevezte őt így, mert, tudod, anya 1945. április hatodikán született. Két nappal azután, hogy az utolsó német fasiszta is kitakarodott az országból. Ezt is Nagyi mondta így. Akkor én megjegyeztem, hogy tudtommal anya az ő gyermeke és nem a szabadságé. És most ámulj! Nagyi nem legyintett, nem küldött ki, hogy ott szemtelenkedjem, hanem az ölébe vett és mesélni kezdett, pont úgy, mint óvodás koromban. De, miközben az ölében feszengtem, mert folyton féltem, hogy nehéz vagyok, éreztem, hogy nagyi meséje igaz. Nagyi nem akarta anyát. Éhségre, pusztulásra nem szabad világra hozni, mondogatta nagyapának. Háború volt. Aztán, ahogy közeledett a front, lassan benne is nőni kezdett a remény: anya, az ő kisbabája tán mégis megláthatja a napvilágot, mert béke lesz. Nagyi kívánsága teljesült. Anya a szabadság gyermeke lett. Azóta minden születésnapján két ünnepeltnek gyújt gyertyát nagymama. Anyának és a szabadságnak.

— Értem, és most te figyelj ide — kezdtem rá nyomban, kihasználva, hogy Juli lélegzetet vett, s emiatt egy másodpercre csönd volt —, először is üdvözletem küldöm a nagymamádnak. Másodszor, s ez nem minden nap esik meg velem, eszembe jutott valami.

És kirukkoltam a tervemmel Julinak: mi lenne, ha mi, az őrs úgy ünnepelnénk meg hazánk felszabadulásának harminckettedik évfordulóját, hogy szüleinknek mondanánk születésnapi köszöntőt. Azoknak, akik 1945 április 4, a nagy sorsforduló közelében születtek.

Julinak tetszett az ötlet. A legközelebbi őrsi foglalkozáson pedig az őrs mind a tizenkét tagja elfogadta. Elhatároztuk, hogy családi körünkbe, az úttörőszobába invitáljuk a raj ünnepeltjeit, és meleghangú köszöntővel, rövid jelenettel, magunk készítette süteménnyel és teával lepjük meg őket. Elvégre mi, valamennyien a szabadság unokái vagyunk.

Máris Mária
a közismert krónikás

Joó Katalin Vol

Azon a télen egész éjszaka jártak a vonatok.

Volt, amelyen ágyút vittek. És egyre többön embereket, menekülteket. Órák alatt kellett elhagyniok lakóhelyüket, mert éppen ott rendezték be harcállásukat a németek.

Az egyik szerelvényen, az emberek között utazott egy kutya is. Amikor megállt a vonat, az emberekkel együtt leszállt. Aztán füttyentett a mozdony — ugrás fel! A kutyával senki sem törődött. A kocsilépcső magasan volt. Ott nyüszített szegény a sínek mellett. Futott egy darabig. Aztán, amikor elfáradt a loholásban, leült egy kerítés tövébe. Elaludt azon nyomban.

Ott talált rá édesapám.

— No nézd csak! Kívülről őrizte a házat!

S mert épp nem volt akkor kutyánk, s mert megtetszett az értelmes szemű fiatal korcs — befogadtuk. Mindent kapott, amit magunk is ettünk: híg rántottlevest, málét, főtt krumplit, prószát. Jól érezte magát: ugrált, csaholt, játszott. De néha éjszaka, ha a közelben vonat sípolt, halkan, szinte sírva nyüszített.

Aztán elért hozzánk is a front.

Ötödik napja ültünk már a pincében.

Egyszerre lépéseket hallottunk. Valaki járt fent a kitört ablakú házban. Lekiáltott a pincébe:

— Szoldat jeszty? Puska nyet?

Gyerekképű kiskatona volt. Anyámék éppen teát főztek, hát barátságosan megkínálták belőle. Nemigen ízlett néki a plantának nevezett, mindenféle fűből kotyvasztott ital. Csájáról magyarázott valamit, mely nyilván ennél sokkal jobb lehet. De azért megitta emberül! Alig ért fel a pincelépcsőn, amikor hatalmas lövöldözés kezdődött. Volt abban, a hang után ítélve, katyusa, nehéztüzérség, repülő, harckocsi — minden. Hullott a vakolat a pincében. Volt, aki sírt, volt, aki imádkozott.

...nékem egy lajkám

Én csendben féltem.

És egyszerre meghallottam a kutyám hangját! Mert fent maradt, nem akart lejönni a pincénkbe. Odafent vonított az istenadta. Amint elcsendesedett a harc, felmerészkedtem. Szegény kis jószág, ott feküdt szilánktól találtan a ház mellett...

Megsirattam. A szomszédék házfala az égnek meredt, a tető nem volt sehol. Éhes voltam és nagyon szomorú. Amint ott sírok-kesergek, jön egy kicsi katona. Akkor néztem meg jobban: ő volt az, aki a pincénkben a fűízű teát itta! Füles sapkája volt és olyan hatalmas csizmája, mintha egy lépéssel hét mérföldet szándékozott volna általlépni. Mondja a katona:

— Aj, aj, aj! — s mutatja a kezével a fejét fogva, menynyire sajnálja a kutyám elhalálozását.

Mondott még egyebet is, de én csak három dolgot értettem meg. Azt, hogy magára mutat és azt mondja: Vaszilij. Meg, hogy Moszkva. Tehát Vaszilijnak hívják és moszkvai. Még azt is mondta, hogy muzikant.

Közben utánozta a szaxofont, balalajkát meg a harmonikát. Bizonyára zenész Moszkvában ez a Vaszilij. S ha az, örülhettek a hallgatói, mert roppant vidám volt! Bánat ide, meg amoda, én bizony elmosolyodtam.

No, gondolhatta, ez bizony fél siker, s azzal kézzellábbal magyarázni kezdte, hogy hoz nékem egy kutyát, ha a piff-puff meg a dirr-durr véget ér!

Hittem is, meg nem is. Mindenesetre a jószándék is valami!

Ami ezután történt, bizony elhomályosította a kutyám történetét.

Tavasz lett. Feljöttünk a pincéből. Úgy-ahogy rendberaktuk a házunkat. Aztán segítettünk a szomszédnak is.

Újra iskolába jártunk. Újra tanulhattam! Az utcánkba jöttek naponta a hírek: ez és ez hazajött. Amannak halálhírét hozták.

Egyik délután lekiált utánam a kertbe édesanyám:

— Gyere gyorsan! Nézd csak, ki van itt!

Hát én mentem, és néztem is nagyot! Mert látogatónk a hétmérföldes csizmájú kiskatona volt! Kerek arca csak úgy sugárzott az örömtől. Mert örömöt hozott, s annak maga is roppantul örült!

Felém nyújtott egy zsákot.

Nógatott, nyissam ki!

A zsák megmozdult. Szuszogni, morogni, ugatni kezdett. Erre valóban kinyitottam.

Kétarasznyi kölyökkutya bámult rám!

Vaszilij azt mondta, hogy még „malenkij", és „lajka". Talán nevet akart adni? Nekem sem a „malenkij", sem a „lajka" nem tetszett. Az én fülem a Bundit szokta meg.

Az is lesz — határoztam —, mindenképpen!

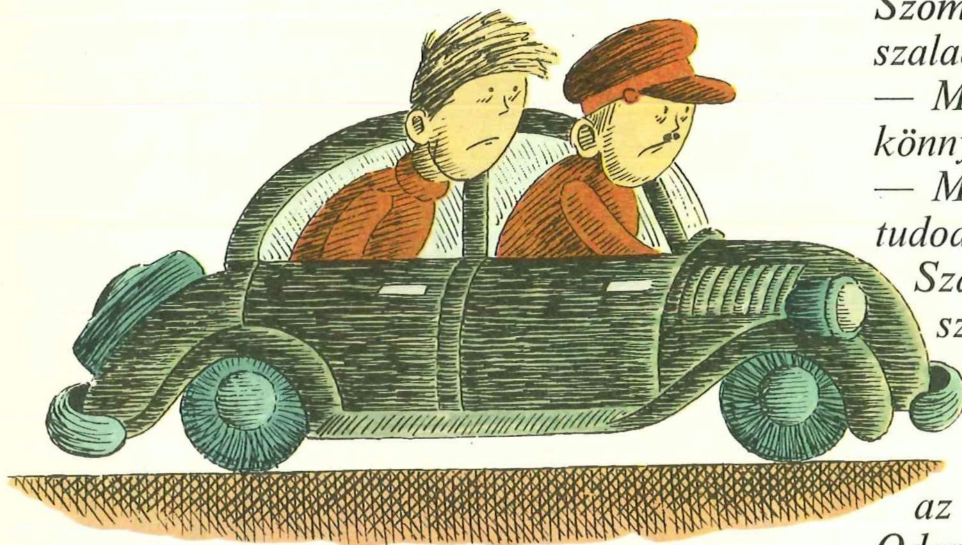
Előkerült addigra a szomszédunk öregapja. Ő beszélt valamelyest szlovákul, hát értette valamicskét az ehhez rokoni oroszt is. Ő tolmácsolta, hogy a kutya még malenkij-kicsi. És a „lajka" kutyafajtát jelent, mint a puli vagy a vizsla. Azt is lefordította, hogy a kicsi katona messziről hozta, mert azt akarta, hogy legyen újra kutyám, és hogy örüljek.

Sok év múlt el azóta.

Bundi-lajka leszármazottai a környékbeli házak udvarán ugatják a teliholdat. Büszkén ugatják! Hisz azóta, ugyanebből a familiából került ki a legelső élőlény űrutas, „aki" kutya volt.

Meglehet, ezt érzik Bundi kutyám ükunokái, mert teliholdkor magasra tartott orral, roppant büszkén vonítva-dalolnak a világűr felé.

Osvát Erzsébet versei

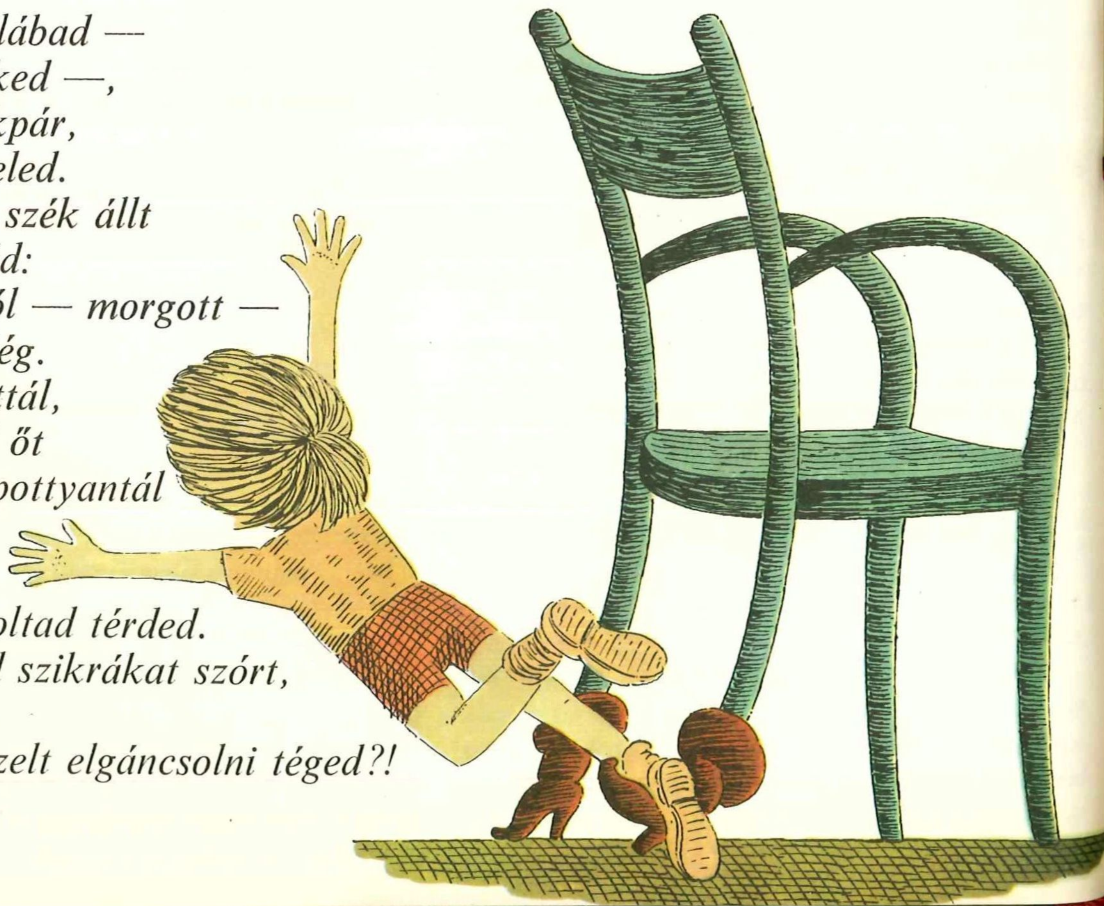

Pöttöm gyerek voltál

alig hároméves.
Fürge, akár a gyík,
mint szajkó,
beszédes.
Két futkosó lábad —
két kis kereked —,
akár a kerékpár,
száguldott veled.
Egyszer egy szék állt
mérgesen eléd:
— A futásból — morgott —
mára már elég.
Tovább futottál,
nem értetted őt
és bumm! lepottyantál
a lába előtt.
Nem sírtál,
bár felhorzsoltad térded.
De a szemed szikrákat szórt,
fénylett.
Hogy merészelt elgáncsolni téged?!

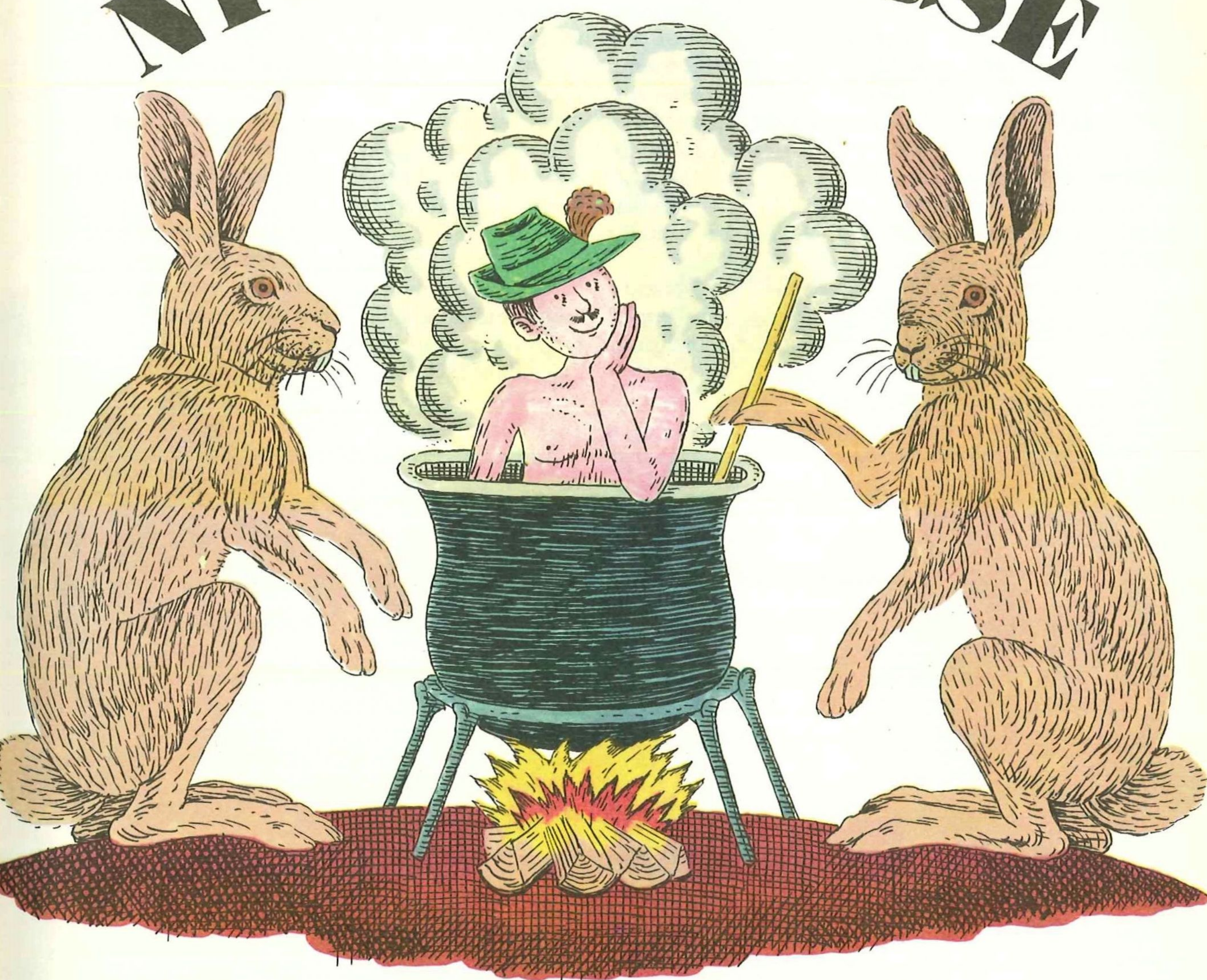
Emlékszel-e?

Szomorú szemmel
szaladtál szobámba.
— Mi történt? — kérdtem,
könnyeidet látva.
— Meséld el gyorsan,
tudod, érdekel —
Szaggatott hangon,
szipogva kezdted el:
— El-gá-zolt az au-tó
egy ki-csi ku-tyát,
éppen mikor szaladt
az úttesten át.
Odarohantam. Úgy
nyüszített szegény.
Nagyon szenvedhetett,
láttam a szemén.
Mereven nézte,
nézte az eget.
Talán a felhők közt
társat keresett.

Szentmihályi Szabó Péter

NYULAK VERSE

Ahová csak nyúl a nyúl,
mindenütt a nyúl az úr,
borús az ég, vagy azúr,
eső süt, vagy a nap fúj,
farkas ring az ágakon,
érett már, és úgy finom,
s itt gördül a folyó-hozta
görögdinnye-káposzta,

kezdődik a körvadászat,
minden vadász védett állat,
minden nyúlnál puska van,
minden puska töltve van,

itt a nyulak birodalma,
fülük ki van kunkorítva,
szemük ki van fényesítve,
minden foguk élesítve,
minden szőrük göndörítve,
rövid farkuk penderítve,

száz ketrecben ezer vadász
félelmében csak citeráz,
párosával kötik egybe,
eladják őket külföldre,
bunda lesz a vadászbőrből,
a húsukból vadászpörkölt.

Vida Győző rajzai

NAGY KATALIN
Bemutatom a családom 7

Április elsején, hazafelé az iskolából, egyre azon gondolkodtam, hogy tréfálhatnám meg az öcsémet. Nemcsak azért, mert ápolni akarom ezt a népszokást, hanem mert azt tapasztalom, hogy szellemi fölényemet az öcsém előtt csak humorral bizonyíthatom. Hogy milyen a tanulmányi eredményem, hogy a sportkörben is sikerem van, az nem kelt benne tiszteletet, sőt! Unja a témát, mert hallja a nagymamától eleget. De ha akad egy-egy jó mondásom, vagy vicceset mesélek, akkor olyan áhítattal néz rám, mintha én lennék Ivánka Mihály. Ivánka bácsi a házmester minálunk és Öcsi nagyon tiszteli, kicsit fél is tőle.

A szövegből, ami az előszobába is kihallatszott, megtudtam, hogy nem alkalmas az időpont a tréfára. Nagymama azt mondta az öcsémnek megint, amit mindig mond, ha neveli:

— Nem szégyenled magad?!

— Szégyenlem magam, nagyanyám.

— Mi lett belőled, istenem, istenem! Milyen aranyos kisbaba voltál, sose sírtál, szobatiszta voltál.

— Most se sírok és szobatisz...

— Ne szemtelenkedj, jó?!

— Jó.

— Most meg mindig csak bánatot okozol. Bezzeg... — itt a nagyanyám elakadt, más példát keresett, szerencsére nem engem. — Bezzeg más gyerek! Annyi rendes gyerek van a világon, akár itt a házban is. Szívesen cserélnék bármelyik nagyszülővel unokát.

— Igenis, nagyanyám.

— Ott van az a kedves kis Zsolt. Színtiszta ötös, és zeneiskolába is jár...

— Olyan van már neked, színtiszta-ötös-unokád, a Gábor. Inkább a Dömére cserélj ki engem nagyanyám. Ő szakmunkás tanuló, és porszívót is tud szerelni, esetleg kifesti a lakást... — ajánlotta az öcsém tárgyilagosan, de a nagymama azt hitte, ez is szemtelenség. Úgyhogy mindjárt le is zavart kenyérért engem. Ha nagyon mérges, összetéveszti, kit is akart megbüntetni közülünk.

A péktől visszafelé jövet ott találtam az öcsémet a kapuban. A kaputelefonon hívogatta a lakókat. Közölte velük, hogy fél óra múlva lakógyűlés. Panasz van a gyerekekre. Ezt a két mondatot mondta mindenkinek úgy, hogy befogta az orrát közben. Ebből gondoltam, hogy valami nem stimmel. Akartam is kérdezni, de intett, hogy ne zavarjam. Batáékat hívta éppen, vagyis Döméék lakását. Maga Döme jelentkezhetett, mert az öcsém azt kérdezte:

— Buta lakás?

Imád viccelődni a nevekkel, már sok baja volt emiatt. A kaputelefon is nagyot reccsent attól, amit Döme mondhatott, de az öcsém azért vele is közölte a meghívást. Aztán hirtelen abbahagyta az egészet és a hátam mögé bámult csak.

— Csókolom Ivánka bácsi! Mit tetszik itt csinálni az Ivánka bácsinak? — készségeskedett hirtelen.

— Mit tetszik, mit tetszik?! — morgott az öreg, mindig morog, lehet, hogy ez tetszik benne az öcsémnek? — Hát vigyázok a ház rendjére. Az a házfelügyelő dolga.

— Az már igaz! És Ivánka bácsi igazán nagyszerű... Ivánka bácsi..

— Mit Ivánkázol? Azt hiszed nem tudom, hogy a hátam mögött Rettenetes Ivánnak hívsz?

— Az egy nagyon híres cár volt. A Gábor is megmondhatja, neki ötöse van történelemből... — magyarázkodott az öcsém ijedten.

— Bánom is én! Engem ne merjen csúfolni senki!

— Úgyis van!

— És te mit csinálsz itt különben?

— Én... éppen hívtam telefonon... a nagymamámat, hogy lakógyűlés lesz félóra múlva. Panasz van a gyerekekre, ugye...

Ivánka bácsi kicsit megörült, mert szeretett panaszkodni ő is, és otthagyott bennünket. Már gyülekeztek a lakók az udvaron, úgylátszik sürgős mondanivalójuk van. Öcsi azt ajánlotta, bújjunk a liftbe gyorsan, és sötétbe indítsunk. Kénytelen voltam szótfogadni neki, ha meg akartam tudni végre, mit művel. De előbb kért még a kenyér sarkából egy falatot — mit kapok érte, ha meglátja a nagyanyám! — csak aztán állt szóba velem.

— Lehet, hogy lesz új kistestvéred — közölte könnyedén.

— Ne bolondozz! Anyu gyereket vár? Honnan tudod?

— Nem úgy lesz, hogy születik. Engem cserél ki új gyerekre a nagymamánk. Azt mondta, innen a házból is cserélne. Itt mindenki jobb, mint én.

— Hallottam. És?

— Összehívtam a lakógyűlést.

— Hogy tartozik össze a két dolog? Nagy botrány lesz ebből a körtelefonból, Öcsi!

— Á! Azt hiszik, hogy áprilisi tréfa csak.

— Viccből csődítetted össze a felnőtteket? Buta vicc volt, mondhatom.

— Ccc! Muszáj volt. A nagyi miatt. Azt mondta, bármelyik házbéli gyerekkel kicserélne. Neki akarom bemutatni a választékot.

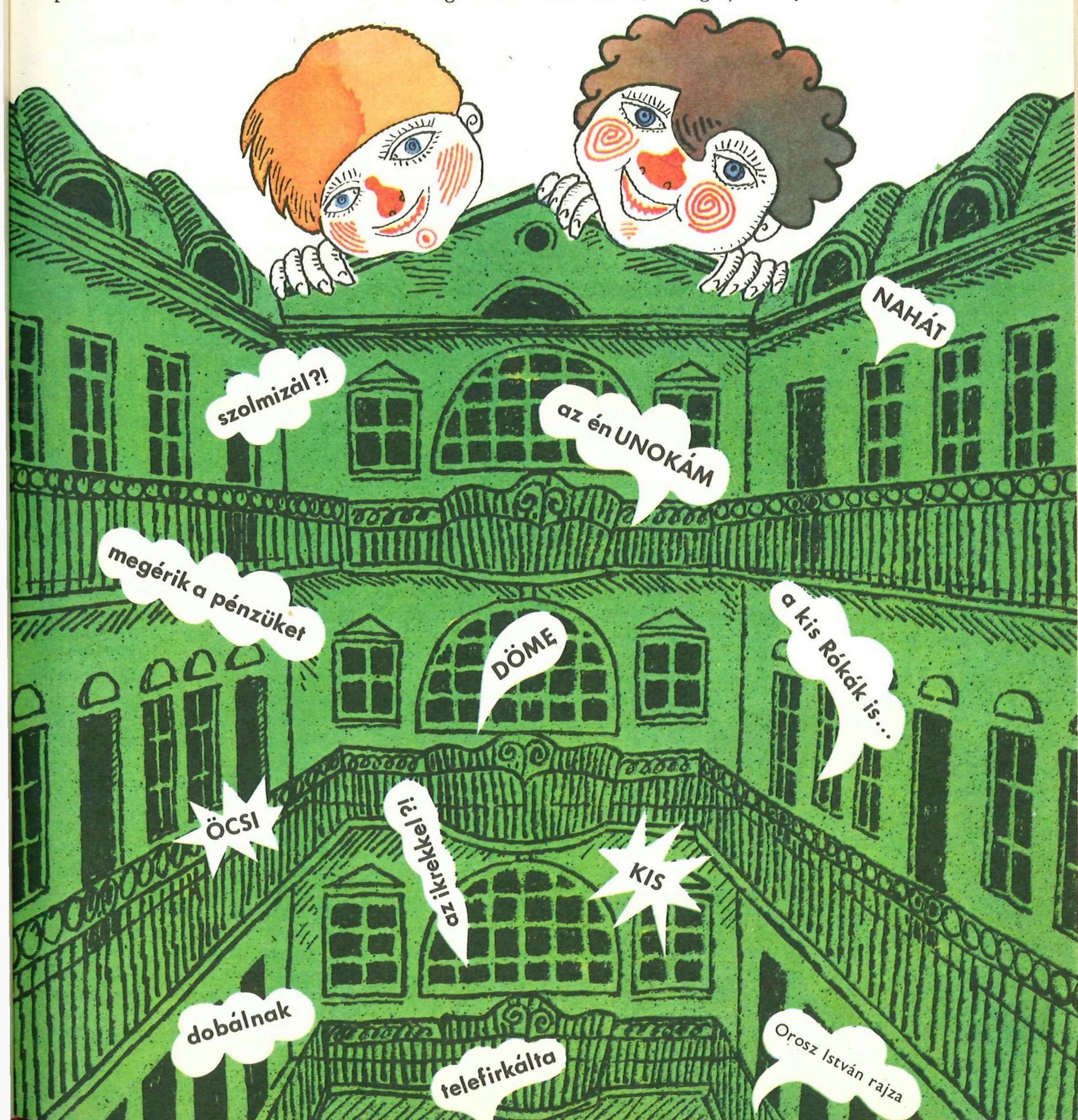
A hatodikon megálltunk, a liftből jól láttuk a lakógyűlést, csak nem hallottunk először. Később már hallottunk, mert kicsit kiabáltak az udvaron. Valaki Dömét gyanúsította, hogy ő firkálta tele a lépcsőházat, látta, amikor nézegette a falakat. Döme azt mondta, ő szakmai szempontból nézegette a falat, és az ő rajzait kiállításra viszik az iskolából, hogy ő ilyen krumplikat firkálna, az becsület-

sértés. Zsolt nagymamája azt mondta, csak ne érzékenykedjen, a múltkor is leöntött egy pohár vizet az erkélyre, amikor Zsoltika ott szolmizált. Róka bácsi azt mondta, nem csoda, nehéz elviselni a nyekergését. Ivánka bácsi azt mondta, az ő unokái, mármint a kis-Rókák is megérik a pénzüket, játékkockát dobálnak a járókelők fejére. Zsolt nagymama azt mondta, az ő unokája legalább nem vonyíttatja a kutyát, mint mi, vagyis az öcsém. A nagyanyám azt mondta, vonyít az magától is, ha meghallja Zsoltika énekét.

Hogy Szabó István a lakóbizottság elnöke, az abból is meglátszott, hogy ő a saját gyerekeire panaszkodott, nem a máséra. Sokat bőgnek az ikrek, tudja ő, és elnézést kér mindenkitől. Mindenki rögtön dicsérni kezdte az ikreket, hogy milyen egyformák és a papájukra hasonlítanak. Magdi nagymamája felajánlotta, hogy Magdi majd elviszi sétálni a kicsiket néha. Mások is ajánlották ugyanezt, és talán örökbe is fogadják az ikreket ott az udvaron, ha Ivánka bácsi nagyot nem ordít:

— Ki felejtette fönn a hatodikon a liftet már megint?

Akkor mi gyorsan lementünk a lifttel a harmadikra, mert a negyediken lakunk és így cseles. Mondtam az öcsémnek, hogy gratulálok, nem is vették észre, hogy a lakógyűlés áprilisi tréfa volt. Azt felelte, ne izguljak, folytatása következik.

Orosz István rajza

FÜRGEDI

Így látjuk egymást — **Túdósítások a kisdoboséletből**

Csirke Ferenc

A legkedvesebb osztálytársam

Nekem Zoli nagyon jó barátom, mert az iskolában minden fiúval összevesztem, csak vele nem. A harmadik padban ül. Ahogy az ablakon kitekint, úgy csillog a szeme, mint a gyöngy. Ölég jól tanul. A környezetből a legeslegjobbak közé tartozik. Mikor a táblánál felel, azt mondom magamban: csak ne rontsa el a négyesét! Mindig mosolyog, mindenkivel kedves. Hát ezért szeretem Zolit.

Bozsik Mária

Az osztály mókamestere

Lencsés Gyuriról írok.

Nagyon szeret a lányokkal incselkedni, futkározni és verekedni. De nagyon tud énekelni és tanulni is, ha akar. Szőke a haja, középtermetű. Vékony, de erős. Nagyon nagy, kék a szeme és csillogós. Vigyori. Arca piros, vidám, gömbölyű. Tekintete élénk. Az orra hegyes. A rajzban ügyetlen, de a gyakorlatija annál jobb. Sokszor kap rossz pontot és intést. Gyors járású, jó szívű.

Eredeti mókái és viccei vannak, mindenki nevet rajtuk, aki csak hallja. Ezért szeretem én is.

Bódis Zoltán

Járási kulturális verseny

Február 29-én kulturális szemlén voltunk.

Vasárnap reggel hét órakor nagy volt a sürgés-forgás nálunk. Készülődtünk Szakályba, a kisdobos szemlére. Úgy kellett igyekeznünk, hogy féltízre odaérjünk. Amikor megérkeztünk, bementünk egy meleg tanterembe. Az osztályból mentünk a kultúrterembe. Amikor beléptünk, rögtön kiismertük magunkat. Olyan volt, mint a fürgedi kultúrház. Zsölylye székek voltak. Az első iskolacsapat szereplése után láttuk meg, hogy önműködős a függöny. Nagyon érdekes volt. Nem sokáig csodálhattuk, mert mi következtünk. Sikeresen szerepeltünk. A szereplés után én hazamentem.

Aznap délután tudtam meg Gyuritól, hogy harmadikok lettünk. Nagyon örültem.

Varga Tünde

A raj színjátszó csoportjának bábelőadása

Kisdobosösszejövetelünkön bábjátszóink bemutatták legújabb szerzeményüket. Címe: A rabló. A darab rendezője a raj mókamestere: Lencsés Gy.

Az elsősök nagyon sokat nevettek, pláne akkor, amikor azok a hottentották járták. A kocsmárosné nagyon mérges volt, mikor a rabló ellopta a pogácsáját, és neki egy sem maradt. Háromszor is megtette ezt a rabló, de negyedszerre már nem tudta ellopni, mert Vitéz László elverte. Ezzel vége lett az előadásnak.

Varga Tünde

Hogyan készülünk az úttörőavatásra

Pár hét, és úttörők leszünk. Lelkiismeretesen készülünk az avatásra. Megvettük a nyakkendőt, meg a szép ruhát jelvényekkel. Próbálunk. Mindenkinek segítünk, amit lehet. Kirándulásokat tervezünk. Minden tanítás előtt elmondjuk, amit az úttörőéletről tudnunk kell. Izgatottan várjuk, hogy megmondja a tanító néni, mikor lesz az avatás.

Simon Zsuzsanna

Járási sportversenyen vettünk részt

Versenyfutást rendeztek a járás úttörői. A versenyre március 7-én indultunk Tamásiba.

Félkilenckor elindultunk a régi lóversenypályára. Átöltöztünk tornacipőbe, mackóba, utána felsorakoztunk, ki-ki a csapatába. A kisdobos fiúk voltak az elsők. Én nagyon izgultam. Sebaj, elmúlik, mondogattam magamban. Már a startnál voltak Gyuriék. Egy taps és már futnak is. A mi Gyurink egy ötödikes fiú mellett volt. Több se kellett Gyurinak. Úgy elhúzott mellette, hogy csakúgy porzott a hó. Aztán mi mentünk a starthoz. Engem valaki majdnem elejtett. Ekkor én is felkaptam a nyakam közé a lábam, és úgy, de úgy nekiiramodtam...

A fürgediek kiabáltak: hajrá, Zsuzsi! Hajrá, Zsuzsi!

Hatodik lettem. Még az is jó, mondtam magamban. Én úgy, de úgy elfáradtam, hogy két kutya se fárad úgy el.

Sütő Mari és Virág Laci is hatodik lett. Orsós Géza ötödik, Földesi Erzsit meg elejtették, nyolcadiknak futott be.

Gyuri első lett.

Elmentünk az állomásra. Jó félóra múlva jött a vonat. Végre hazaértünk.

Jó lenne még Szekszárdra is elmenni a sportversenyre.

TÜKÖR

A Tolna megyei Fürged negyedikes kisdobosainak kézzel írott színes, képes folyóiratában, a Negyedikesek Híradójában olvastuk:

Köznapi kalandok

Lencsés György

A tehén és a boci

Gólyának kisborja lett. Persze, nem a kétlábúnak, hanem a tehénnek. Most kéthetes, külön ketrecben van elzárva az anyjától. Ha kiengedik, az anyjához szalad. Olyan aranyosan szopik, akár egy kisgyerek. Gólya az anyja harminc liter tejet ad. A bocinak a Zsömle nevet adnám. Azt mondja: bőőőő, bőőőő, bőőő! Az anyja mindjárt odafigyel. Pisze orrú, nekem nagyon megtetszett. Remélem, majd jó tejelő lesz a boci is.

Csirke Ferenc

A szántás

Egyik őszi napon elmentem a papához dutrázni.

Mentünk már jó félórát, mikor feltűnt a levegőben egy sas. Örültem, hisz először láttam ilyet.

Kis idő múlva annál inkább megijedtem, mert elkezdett füstölni a motor. Hamar kiugrottunk a gépből. Hát elszakadt elöl egy gumi. Egy óra alatt félig rátettük. Én egy vassal odafogtam, a papa pedig elindította a gumifogó kört és az visszaugrott a helyére. A papával együtt rászorítottuk és már mehettünk tovább — szántani.

Szabó István

Régi történet

Felraktam a biciklit egy tuskóra és ráültem. No, nem sokáig nyergeltem, mert leestem. Jaj, a fejem, jaj, a fejem! — sipákoltam.

— Mi bajod, kisfiam?

— Megütöttem a fejem.

Elvittek a Rózsika nénihez. Végül kiderült, hogy berepedt a homlokom.

Megtanultam, hogy a csintalanság bolondság.

Bódis Zoltán

Jaj, de fájt!

Már régen elkezdett fájni!

Jó pár hónappal ezelőtt fájni kezdett a tyúkszemem. Sokáig faragtuk. A mama kitalált valami okosat: bekötötte szappannal meg szalicillal. Két napig rajta hagytam. Mondtam a mamának, hogy ez csak a bőrt barnítja meg. Rá akartam beszélni, hogy vegyen Ozorán tyúkszemirtót. De ez nem sikerült. Akkor nyomban elmentem a bunkerba. Ott azt mondtam magamban, hogyha a mama nem vesz tyúkszemirtót, akkor hozatok apuval. Mikor ezt megmondtam a mamának, azt felelte: ha ezt meg mered csinálni, akkor megverlek! Visszamentem a bunkerba és ezt mormogtam: a mama mindenre talál fegyvert.

A mama győzött.

Csirke Ferenc

A vadászat

Egyik vadászaton nagy szerencsétlenségben részesültünk. Még egy árva nyúl se jött felénk.

Egyszer mit látunk? Palkónak, a kutyámnak mozog a farka, s ott, a fűben egy fácántyúk és egy kakas! A kutya közelebb lépett, fölrepültek. Második lövésre a kakas leesett. Palkó már hozta is. Kis idő múlva tovább indultunk. Nádasos, mocsaras helyek mellett mentünk. Majd kisebb zörgést észleltünk. Beküldtük a kutyát. Negyedóra múlva a mocsár másik oldalára értünk. A kutya is kijött. A vadászatnak vége lett, indultunk haza.

Csak mi jöttünk Fürged felé, így megint a mocsár felé mentünk. Ismét hallottuk a zörgést. Palkó bement. Elöl egy kisebb zörgést, mögötte egy nagyobbat hallottunk. Mi lehetett a kis zörgés?

Egy durranás és egy kiáltás: megvan!

Róka volt.

Az iskolai élet híreiből

Múltkor az egyik fiú úgy becsapta az ajtót, hogy kinyitásához az igazgató bácsi segítsége is kellett.

Zoli a gyakorlati órán lázasan keres egy csavart. Egyszer csak kétségbeesetten felkiált: Tanár néni, nincs anyám!

A farsangi jelmezbálon cirmos cica jelmezemmel a harmadik lettem. Máskor öltözzetek fel ti is, mert igen jó érzés, ha nem tudják, ki van a jelmez alatt.

Ellátogattunk a téeszbe. Láttuk, hogyan trágyázzák és fejik a teheneket. A lovaktól a lányok megijedtek.

A hócsatában az egész osztály részt vett. A vesztes csapat csak nehezen vigasztalódott meg. Különösen a kapitány.

A számtan felmérés rosszul sikerült. Még Bozsik Máriáé is csak négyes lett. Egyedül Gyémánt Bandié volt hibátlan.

Osztálytársunk bejelentette, hogy elmegy Kőszegre. Meghökkentünk, aztán megnyugodtunk, mert megtudtuk, hogy csak három hétig lesz ott. Kértük, hogy írjon. Másnap vártuk a levelet, de nem jött. Reménykedünk, hogy nemsokára jön levél.

Sarkady Mária

SZÜLETÉSNAPI MESE

Úgy kezdődött, hogy Andriska fintorgott, és dobbantott a lábával.

— Már mindent játszottunk. Nem tudok semmi újat. Olvass mesét!

Ez kissé parancsolóan hangzott, de anyu szelíden válaszolt:

— Kisfiam, tudod jól, hogy délután iskolába mentek. Ebédet kell főznöm.

— Nem érdekel — húzta fel a vállát Andriska.

— Kapsz egy pofont — mondta még mindig csendesen anyu.

De Andriska megsértődött.

— Azért sem érdekel. Vedd tudomásul, hogy neked nem is volt érdemes megszületnem!

— Most már elég legyen, fiam — szólt anyu szigorúan. — És az micsoda beszéd, hogy „neked nem is volt érdemes megszületnem"? Annyit már illene tudnod, hogy ezt így kell mondani: „Nekem nem is volt érdemes megszületnem." Ha már mindenáron ilyen butaságokat akarsz mondani.

— Ez nem butaság, anyu — mondta Andriska csendesebben. — Én jól mondtam. Neked nem volt érdemes nekem...

— Nekem?

— Miért? Nem neked születtem? Nem a te fiad vagyok? Ma egész nap velem kellene foglalkoznod. A születésnapom van, nem?

— De igen — nézett anyu komolyan. — Már meg is ünnepeltük tegnap. Kaptál ajándékot, rántott csirkét csináltam, és itt voltak a barátaid is.

— De ma nem kell az ebéd! Mesélj! — mondta nagy szemekkel Andriska.

— Nagyon sajnálom — mondta anyu —, te csak magadra gondolsz, és lehet, hogy nem vagy éhes. De Gabi anyukája elment, és megkért, hogy a kislánya ebédeljen nálunk. Gabi igazán nem mehet miattad éhesen az iskolába. Igaz, Gabikám? — fordult a kislányhoz, és becsukta az ajtót.

De a születésnapján néha érzékeny az ember. Andriska se találta a helyét. Lefeküdt a szőnyegre és végiggurult a szobában. Gabika megszeppenve nézte. Andriska gurult, gurult oda-vissza háromszor is. Aztán hirtelen felpattant.

— Azért is játszunk!

— Mit? — kérdezte Gabika.

— Mesét!

Gabika nevetett.

— Ne nevess korán — figyelmeztette Andriska. — Nem hiszed? Ülj le. Hallgasd. Krimit csinálok. Izgalmasat. Ha nem érdekel, menj ki a konyhába anyuhoz. Ti nők úgyis...

— Mi nők? — kérdezte tágra nyílt szemmel Gabika.

— Ti nők úgyis kissé értelmetlenek vagytok — nevetett Andriska, és érezte, hogy ez egy afféle sikerült mondás a felnőttek tréfálkozásából.

Gabikának nem volt ennyire felvágva a nyelve, bántotta, hogy nem tud visszaszólni, sírva kiszaladt.

— Bumbi néni, az Andriska bánt.

— Mit csinált az a haszontalan? — kérdezte Andriska anyukája, és indult, hogy igazságot tegyen.

De az előszobában megálltak. Andriska benn magában beszélt:

— Kedves gyerekek, tudjátok, mi abban a házban lakunk, ahol a Florida presszó van. Finom fagylaltot szoktam ott enni. Ha erre jártok, kóstoljátok meg ti is.

Gabika bement, szótlanul leült, anyu meg nyitva hagyta az ajtót. Andriska zavartalanul folytatta:

— A ház tetején jól lehet napozni, ott szoktam lesülni, és szép a kilátás. A hegyek úgy látszanak, mintha messze volnának, különösen aminek kilátó van a tetején, de autóval gyorsan odaérni. Mellette, egy kisebb hegynek az oldalában van egy mély, nagyon mély, zegzugos barlang. Ott lakik három manó. Hogy hívják őket? — kérdezte Gabikától.

— Nem tudom — felelte Gabika.

— Buta vagy — mondta Andriska, és élvezte a helyzetet, mert gondolta, hogy anyu is hallja. — A manók neve Örr, Mörr és Dörr. Mit gondolsz, miért? — kérdezte újra Gabikát.

Gabika, akit az előbbi „buta vagy" bántott egy kicsit, nem felelt. Andriska észrevette, és megpróbálta kibékíteni:

— Azért, mert ezeket a neveket nagyon jól lehet berregtetni. Figyeled? Örrrrr, Mörrrrr, Dörrrrr...

Andriska belemerült a berregtetésbe és nem vette észre, hogy apukája hazajött, és anyu intésére, leült az előszobában.

— Örr, Mörr és Dörr igazi manók voltak. Aprók, szakállasak és jók. Persze csak azokkal, akik megérdemlik. Te megérdemled, Gabi?

— Meg — bólintott Gabika. — És milyenek azok a manók?

Andriska megörült a kérdésnek.

— Az Örr fekete hajú, és fekete szakálla leér a földig. Piros kabátban jár és fekete nadrágban. A nadrágja Mörrnek is, Dörrnek is fekete. A csizmájuk is egyformán piros, olyan, mint anyué. A Mörr haja szőke, kék kabátot hord, és a szakálla csak derékig ér. Dörr vörös hajú, zöld kabátban mászkál, és a szakálla is rövid. Olyan mint annak a szobrásznak a tévében; emlékszel, Gabi?

Gabika bólintott, Andriska folytatta:

— Örr, Mörr és Dörr modern manók voltak, a barlangjukban sokféle gép volt, és távirányítással közlekedtek.

— Olyan távirányított busszal, amilyet tegnap kaptál?

— Olyannal is. De légyszíves, ne zavarj, mert... koncentrálok — vágta ki hirtelen. — És ha megzavarsz, egyrészt elfelejtem, miről akarok mesélni, másrészt elmegy a kedvem az egésztől. Most csak én kérdezhetek. Világos? — kérdezte Andriska, és újra nekifogott:

Szóval egyszer elmentünk az apuval a hegyre. Az erdőben keskeny volt az út, autóval nem tudtunk bemenni. Szerettem volna az erdőben sétálni. Kinn hagytuk az autót, és indultunk befelé.

Annak köszönhetem, hogy megismerkedtünk Örrel. Gyönyörű, nagy fák közé értünk, és egyre sötétebb lett. A fák nagyon magasak voltak, fenn összeértek az ágaik, és a napot is eltakarták. Egyszer csak látjuk, hogy az egyik fa alatt alszik egy férfi meg egy kisfiú. Megijedtünk, hogy talán betegek, és felkeltettük őket. Nagy nehezen felébredtek, és

azt mondták, nagyon éhesek, mert régen eltévedtek az erdőben. Magyarázták, hogy egy hangszóró küldte őket oda: azt bömbölte folyton, hogy arra folyik egy folyó, ami tele van hallal. Abból szerettek volna halászni és friss pecsenyét sütni, mert vendégeket vártak és kevés pénzük volt. De a folyót nem találták meg.

Mondtuk nekik, hogy megkeressük együtt. Már éppen indultunk volna, amikor az egyik odúból kinyúlt egy kéz, és hozzánk hajított egy dobozt. Odaszaladtam. Örr volt a piros kabátjában, és azt mondta:

— A dobozt nyissátok ki, olyan orvosság van benne, hogy egy hétig nem lesztek éhesek.

— Figyeled — súgta apu anyunak —, Andriska a múltkorában a tévében látott valami hasonlót, azt kombinálja.

— Mi még nem voltunk éhesek — mondta a mesét Andriska szakadatlan. — Apu éppen nagy tábla csokoládét hozott. Így a férfi meg a fia ettek először a dobozból. De mi történt velük? Borzasztó eset. Tényleg jóllaktak és elkezdtek hízni. Nőtt a hasuk, nőtt a fejük, nőtt mindenük, csak éppen a ruha nem, ami rajtuk volt. Két perc alatt kihízták a ruhájukat. Mi meg néztünk egymásra apuval: micsoda szerencse, hogy még nem voltunk éhesek!

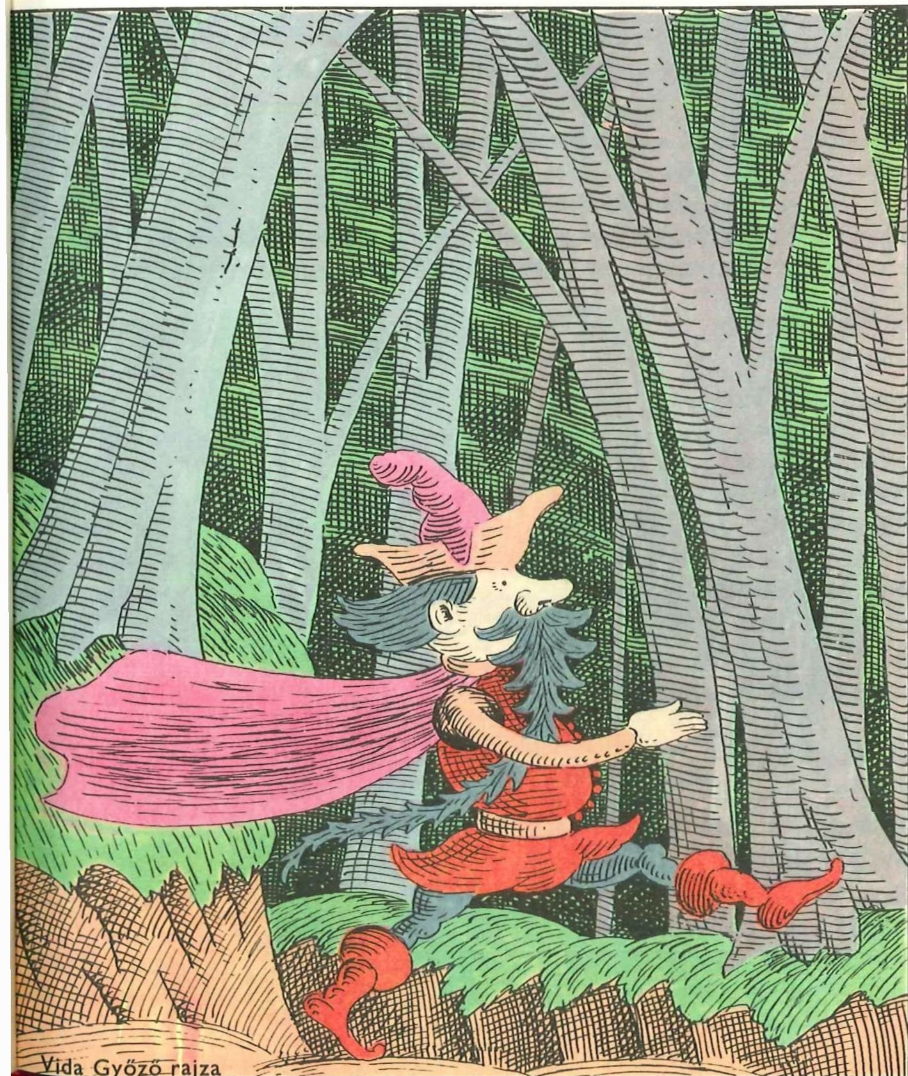
A férfinak meg a fiának a ruháiról elkezdtek potyogni a gombok. Bumm, az egyik jól orrba vágott! Apu feltette a szemüvegét, az törhetetlen üvegből van, és egy fa mögé bújtunk, mert nagy csihi-puhi következett. Pitt-patt — potyogtak a gombok. A férfi meg a fia annyira megnőttek, hogy alig tudtunk felnézni rájuk. Akkor valaki megrántotta a kezemet. Örr volt, és azt mondta:

— Andriska, most ebből a dobozból adj nekik. Sajnos, az előzőt eltévesztettem.

Mondtam neki:

— Az bizony elég baj, mert biztos kényelmetlenül érzik magukat. És mi lesz, ha megint eltéveszted?

— Dehogy tévesztem — bizonygatta Örr —, szinte lehetetlen, nézd meg, rá van írva: made in Göncölszekér — Vissza.

Vida Győző rajza

— Na és? — kérdeztem tőle.

— Ejnye, Andriska! — türelmetlenkedett Örr. — A másikra az volt írva: made in Göncölszekér — Oda.

Még mindig nem értettem. Na és? — kérdeztem újra.

— Na és, na és — idegeskedett Örr —, ha véletlenül az „Odá"-t adtam oda, akkor azon csak a „Vissza" segíthet. Tulajdonképpen egy harmadik dobozt kellett volna adnom, ilyen felirattal: made in Göncölszekér-Ennivaló.

Na, akkor apu — milyen szerencse, kosárlabdázó volt — beledobálta a szájukba azt a másik szemet. Mert ők már olyan kövérek voltak, hogy a kezüket sem tudták megmozdítani. Nemsokára elkezdtek fogyni, és amikor teljesen lefogytak, Örr megfogta a kezemet, és egy zöld fényű ösvényen kivezetett bennünket az erdőből.

Az autó a közelben állt. A férfit meg a fiát itt tettük le a fogasnál. Ők taxival mentek tovább, mert egy árva gomb sem volt a ruhájukon. Úgy emlékszem, valahol Zuglóban laknak. És Örr azóta is többször meglátogat.

— Még sohasem láttam — jegyezte meg Gabika.

— Pedig most is itt van — mosolygott Andriska.

— Hol? —ijedt meg Gabika.

A játékok közül Andriska előszedett egy bábot, amelyiknek piros kabátja és fekete nadrágja volt. Az ujjaira húzta és bólogatott.

— Én vagyok Örrrrr. Szervusztok, gyerekek. Eddig tartott a mese. És ha benn jártok az erdőben, majd ti is találkoztok a manókkal. De vigyázzatok, akármit ne fogadjatok el. Jó éjszakát, gyerekek! Jó éjszakát! Anyuuu, kész van az ebéd? — kiáltott nagyot Andriska.

— Kész van, kisfiam — mondta apu.

— Hát te mikor jöttél? — örült Andriska. — Hallottad a mesémet? Mit szólsz hozzá? Ha mesét szeretnék hallani, még azt is magamnak kell kitalálnom. A nők csak a főzéshez értenek.

Apukája kuszán teleírt lapokat mutatott neki.

— Nézd, Andriskám, leírtam, amit meséltél. Mesélj máskor is, ne csak a születésnapodon.

Andriska felvágta a fejét, mint egy boldog kiscsikó. Felugrott az egyik fotel szélére, ott egyensúlyozott, és azt kiabálta:

— Naná! Naná! Naná!

azok a g

Figyeljétek meg legújabb történetemet. Hosszú utazásomról hoztam. Tanulságos.

A Tó utcai gyerekek emlegették így őket: „azok a gyerekek" — és ilyenkor a Töltés sorra gondoltak. S a gyerekek a Töltés soron szintén azt mondták: „azok a gyerekek" — s ilyenkor a Tó utcaiakra gondoltak.

A Töltés sor nagyon régi volt. Tulajdonképpen csak egy földút a vasúti töltés mentén, amely a gyom borította mezőkön át a régi kavicsbányához vezetett. Most már a bányát is elborította a törmelék és a szemét. Csak három ház állott, szükséglakás volt valamennyi. Szürke kőből épült szükségbarakkok, lapos tetejükön hullámlemez.

A Tó utca vadonatúj volt. Hófehér, magas háztömbök sorakoztak egymás mellett, szép modern házak, nagy ablakokkal és napos erkélyekkel. A háztömbök között zöld parkok és egy játszótér. Amikor a lakók beköltöztek az új házakba, a szülők figyelmeztették a gyerekeiket:

— A Töltés soron a csőcselék lakik. Olyan emberek, akik nem fizetnek lakbért, akik nem is dolgoznak. Az ilyenfajtákkal nekünk semmi dolgunk. Meg ne lássuk, hogy a Töltés sori gyerekekkel játszotok!

A Töltés soron is figyelmeztették a szülők a gyerekeiket:

— Nektek semmi dolgotok azokkal az előkelő népekkel, akik az új házakban laknak.

De ezzel csak kíváncsivá tették a gyerekeket.

A Tó utcaiak fogták a biciklijüket, és végigkarikáztak a Töltés soron. Irigyelték az ottani gyerekeket, mert azok a kavicsbánya zúzott köveiből kunyhókat építhettek maguknak. És azért is, mert minden kiadósabb eső után víz borította el a régi bánya gödrét.

A Töltés soriak deszkákon tutajozhattak a vízen. De ha megpillantották a Tó utcaiakat, mindjárt rájuk kiabáltak:

— Tó utcai majombanda, feszül a szép nadrág rajta. Vigyázzatok, az úton keresztben fekszik egy szalmaszál, mindjárt eltaknyoltok! Tünés innen!

Nagy ritkán azért a Töltés sori gyerekek is megjelentek a Tó utcai játszótéren. Ilyenkor súgdolóztak, összenevettek, és ujjal mutogattak a Tó utcaiakra.

Azok meg rájuk kiabáltak:

— Szeméttelep! Oda valók vagytok! Tolvajbanda! Jó lenne itt valamit csórni, ugye? Tűnés, de gyorsan!

Így ment ez eleinte, de nem sokáig. S hogy nem így folytatódott, az csakis a Tó utcai Péternek, a Töltés sori Freddinek, Tóninak és a törököknek köszönhető.

Péter ötéves volt, és ha kint játszott az utcán, két nővére vigyázott rá. De mindig megtalálta a módját, hogy meglépjen tőlük, s ilyenkor kereshették mindenfelé. Mikor aztán estefelé előkerült, ártatlanul üldögélt a homokozóban, és mindig ugyanazt mondta:

— Csak éppen körbehajtottam a rollerral.

És a lányok mindig el is hitték neki.

Egyszer azonban már beesteledett, és Péter még nem került elő. A lányok mindenütt keresték, három nagyobb fiú is segített nekik. Végül még a Töltés sorra is elszaladtak. Útközben egymást rémítgették:

— Azt tudjátok, hogy a Töltés soron lakik egy ember, aki már le volt csukva? Csak nem csinált valamit Péterrel?!

yerekek

— És cigányok is laknak a Töltés soron! Azt biztosan hallottátok ti is, hogy a cigányok el szokták rabolni a gyerekeket!

— Van ott mindenféle idegen népség. Azt se tudja az ember, hogy mifélék. Még beszélni sem tudnak rendesen.

A Töltés soron a cigány kint ült a ház előtti padon, ölében egy kisgyerekkel, akit éppen kásával etetett. A Tó utcaiak megkérdezték, hogy nem látta-e Pétert.

— Az én Tónimmal együtt ment el — mondta a cigány. — Péter és Tóni jó barátok.

A szomszéd ház mellett egy kis zöldségeskert volt. Egy fiatal lány gyomlált a kertben, egy öregember meg létrán állva javított valamit a tetőn.

A gyerekek megálltak a kerítés előtt.

— Mit akartok? — kérdezte a lány. — Mit meresztitek úgy a szemeteket?

De az öregember lekiabált a létráról:

— Freddi Péterrel meg a Tóni rajkóval elment a törökökhöz! Azok minden gyereket meghívtak. Szedjétek ti is a lábatokat, valami török ünnepet ülnek.

A törököknél egy asszony nyitott nekik ajtót.

— Gyertek csak, gyertek! — hívta be őket.

— Sok vendég, nagy ünnep! — kiáltott odabent egy férfi. És hellyel kínálta őket a lócán, amelyen tarka takarók és párnák díszelegtek. Ott ült már egymás mellett hét-nyolc Töltés sori gyerek. Péter is köztük volt.

A Tó utcaiak állva maradtak az ajtóban.

— Azonnal gyere haza! — kiáltott Péterre az egyik nővére.

— Leülni tessék! — mondta a háziasszony.

A Töltés sori gyerekek összébb húzódtak, és vigyorogva bámultak a Tó utcaiakra.

— Ti féltek? — kérdezte a házigazda. — Itt félnek az emberek az idegentől. Miért félnek?

Erre beljebb kerültek a Tó utcaiak, és leültek.

A háziasszony poharakat, csészéket hozott, és meg kellett kóstolniok a török süteményeket és az édes török teát, miközben a Töltés sori gyerekek még mindig vigyorogva bámulták őket.

Egyikük sem szólt egy szót sem.

— Némák vagytok? — kérdezte a házigazda.

Most már a Tó utcaiak is elvigyorodtak, de még mindig nem tudták, hogy mit is mondjanak. Zavarban voltak, mert olyan csúnyán beszéltek a törökökről.

Végre megitták a teájukat. Megköszönték szépen a háziasszonynak.

— Gyertek el máskor is, nagyon fogunk örülni! — mondta a házigazda, amikor az ajtóig kísérte őket.

A Töltés soriak utánuk szaladtak.

— Gyertek el máskor is, nagyon fogunk örülni! — kiáltottak. — Majd belehajítunk benneteket a bányagödörbe, ti mamakedvencei! Ti cumizó pelenkások! — És nevettek.

— Már holnap jövünk! — kiabálták vissza a Tó utcaiak.

— És ripityára verünk benneteket, vigyorgó majompofák!

És ők is nevettek.

— Tudjátok, mik vagytok? Hájfejűek! — kiabáltak a Töltés soriak.

— Ti meg gyagyások! — ordították vissza a Tó utcaiak.

Így kezdődött a barátságuk.

Ursula Wöffel elbeszélését
fordította Janikovszky Éva,
rajzolta Görög Júlia

NYAKKENDŐK A NEVEK MELLETT

— Kasinó falucska lakói is szerettek volna villannyal világítani — mesélte egyik elsős az osztály tanulóinak —, nekiis láttak a villamosítás fáradságos munkájának. Majd írtak Leninnek, jöjjön el a villamosított falu avatására. Lenin nem ígért semmit, de az avatás napján egyszercsak megjelent. A falu lakói tudták, hogy az ország villamosításának terve a forradalom után először Lenin agyában született meg. A boldogság leírhatatlan volt, amikor a faluban felszerelt lámpák egyszerre gyulladtak ki. Lenin lámpácskái — mondogatták a kasinóiak. És újra meghívták Lenint, látogasson el falujukba még egyszer. Lenin ennek a második meghívásnak már nem tett eleget. Később Kasinóba is megérkezett a hír: Lenin meghalt.

— Mi lesz velünk? — bizonytalankodott a nép, mígnem egyik tekintélyes öregje megszólalt: ne sopánkodjatok, hisz Lenin lámpácskái nemcsak a faluban gyulladtak ki; szívünkben is égnek.

A mesemondó ezt a történetet a tanító nénitől hallotta. A tanító néni pedig a Lenin lámpácskái című könyvből olvasta fel, más, Leninről szóló történetekkel együtt.

Az egész kötetet megismerték a budapesti, Németvölgyi úti iskola elsősei. A rajzokkal és fotókkal gazdagított könyvet Varga Katalin szerkesztette kisiskolásoknak. A gyerekek nézegették a képeket és gondolkoztak a történeteken. Aztán, amelyik történet a legjobban tetszett nekik, azt — minden első osztály minden leendő kék nyakkendőse — lerajzolta. Így tudatta jelentkezését az iskola 887. számú Sziklai Sándor Úttörőcsapatával. Mivel az esztendő első harmadában még egyik elsős sem tudott írni, rajzukkal fejezték ki, hogy a csapatban a tanév végére szeretnének kisdobosok lenni.

A csapat kisdobosvezetőjétől, Csáthy Györgynétől egyébként megtudtuk, hogy a rajz elkészítése önmagában a jelentkezéshez sem volt elég. A legkisebbek is részt vettek szeptemberben a hulladékgyűjtésben, igyekeztek képeket gyűjteni November 7-re, és faliújságon, albumokban adták hírül a többieknek, mit tudnak a világtörténelem e neves dátumáról. Végül minden jelentkezőnek vállalnia kellett otthon is munkát. Ennek elvégzését a szülők igazolták gyermekeiknek. Csak ezután jelentkezhettek az elsősök „A kék nyakkendőért" tennivalók vállalására.

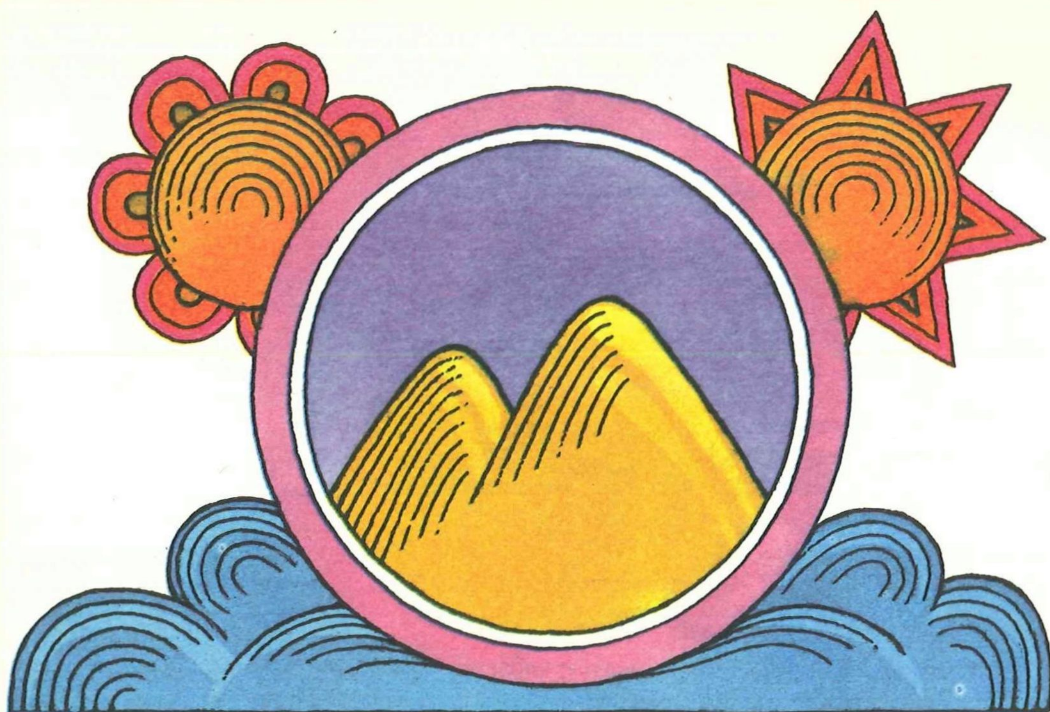
Az avatás ideje közeleg. Az első osztályokban már januárban gyűltek a kicsiny kék nyakkendők a nevek mellett, amelyekért külön-külön, ellenőrizhetően megdolgoztak a gyerekek. Csak rá kell nézni a nagy kartontablóra — mindenütt erre ragasztották a nevek mellé a teljesítmény alapján kiérdemelt kis, kék nyakkendőket — és látni, ki, mikor, mit tett a kék nyakkendőért.

— A nagyok, a negyedikesek sem lehetnek úttörők csupán azért, mert egyszer régen már kisdobosok lettek. A vörös nyakkendőért próbázás megszünteti a folytonosságot és önkéntes vállalássá alakítja az úttörővé válást. Közben, persze, meg is érleli a leendő úttörőket, mert a próbakövetelmények nagyok és főként sokfélék — mondta a kisdobosvezető éppen, amikor belépett egy negyedikes. A fiú hóna alatt hozta kisdobosrajának nevezési lapját. A lapokat az elsősök rajzaival együtt még a November 7. tiszteletére rendezett ünnepélyes csapatgyűlésen adták át az osztályközösségek illetve rajok megbízottai az úttörőcsapatnak. A negyedikes fiú lapján ez állt: „A 887. sz. Sziklai Sándor Úttörőcsapat Móra Ferenc kisdobos rajának 28 pajtása a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére rendezett csapatgyűlésen jelenti, hogy a raj 28 pajtása az 1977/78. úttörőévben szeretne úttörő lenni.

Tegyük hozzá: ha valóban szeretne, márpedig szándékukat a gyerekek a jelentkezési lapon önkéntes aláírásukkal igazolták, akkor ez a tanév végére biztosan sikerül is.

Józsa Teréz

Őrsi tisztségviselő a túrafelelős

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy őrs, amelyik elhatározta, hogy a lakóház körül fog túrázni. Mert minek messzebbre menni, fárasztó, gondolták, s mire odaérnek, jöhetnek vissza.

Már a találkozáskor furcsa dolgok derültek ki. Duda, egy hatalmas hátizsákkal jött, melybe egy két kilogrammos kenyeret, egy pár kolbászt, egy üveg baracklekvárt, s egy tábla mogyorós csokit csomagolt. Oldalán egy kulacs tea, kezében egy demizson víz. Hosszú, egy úszónadrágban, s egy bakancsban jött, kezében egy magyarországi útikalauzzal. Az őrs futára egy térképet, barométert, iránytűt, szélmérőt hozott.

Az útjeleket az őrsvezető helyezte el az útvonalon. Ám úgy elrejtette azokat, hogy csak egyet találtak meg a túrázók. Azt is a szomszéd házban levő cukrászda ajtaján, s ez állt a jel alatt: „Itt fagylalt és üdítő kapható!"

Az egész délután a túrajelek keresésével telt el, aztán beesteledett, s jobbnak látták, ha hazamennek, nehogy otthon tortúra legyen.

Reméljük, egy sincs közületek, aki a meséből magára ismer?

A túrafelelősök a következőket jegyezzék meg:

Mindig mondjátok meg a pajtásoknak, hol találkoztok, hová mentek, mibe öltözzenek, mit hozzanak magukkal, mikorra értek vissza!

Sose vigyétek a gyerekeket olyan túrára, amit ti előtte be nem jártatok, nem ismertek!

A túrán legyenek érdekes feladatok:

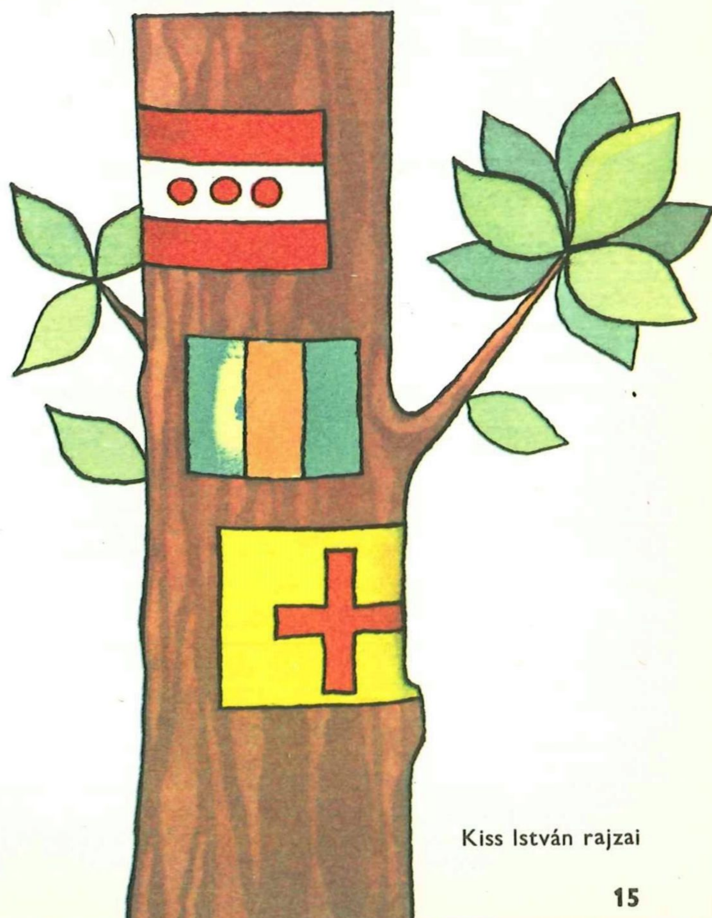
A túra résztvevői ismerjék meg az út- és sípjeleket (Ehhez segítséget a Kisdobos Zsebkönyvben találtok.) Tudjanak iránytű vagy a természet jelei (moha) segítségével tájékozódni! Legyenek ügyességi feladatok, kötélmászás, célbadobás, árokugrás vagy kisebb távolság megtétele nyúlugrással, medvejárással. Gyűjtsetek növényeket, bogarakat, köveket!

Csak olyan hosszú túrára menjetek, amit könnyedén, kényelmesen megtehettek. Így mindenki vidáman vesz majd részt azon.

Ha egésznapos túrára mentek, felnőtt vagy ifjúvezető segítségével főzhettek is. Rendezhettek terítési és főzési versenyt!

Meglátjátok, ha így szerveztek túrát, mindenki szívesen megy veletek, s jól érzi magát.

Horváth Edit

Kiss István rajzai

Dobra verjük

Demjén István

KÖSZÖNTÉS

Fénynek, bogárnak,
mik suhanó
szárnyat tárnak,

ébredésnek, tavasznak,
harmatban
mosdó fáknak,

virágoknak, füveknek,
szépen lüktető
szíveknek,

bányákból kilépőknek,
fáradt karoknak,
kohókat etetőknek,

ölelő karú
édesanyáknak,
s hazánknak

jó reggelt!

Mini város. Így hívják a kaposvári Kisfaludy-iskola közlekedési parkját, amelyet a közelmúltban adtak át a gyerekeknek. A gyakorlópálya negyvenezer forint értékű társadalmi munkával készült el. A megnyitóra az iskola kerékpáros versenyt hirdetett a szomszédos iskolák pajtásainak. Az ügyességi próbán három kisdobos lány- és négy kisdobos fiúcsapat indult. A zsüri szerint elméletből jól felkészültek a gyerekek, ismerik a közlekedési szabályokat. Néhány biciklistának azonban azt tanácsolták, ne merészkedjenek még forgalmas útra. Más iskolák pajtásai is ellenőrizhetnék, illik-e rájuk a zsüri észrevétele.

Ismét találkozunk! Így búcsúztak nemrég a kisdobos sportvetélkedő résztvevői, akik a békéscsabai ifjúsági és úttörőház meghívására érkeztek a KISZ vzetőképző iskola tornatermébe. A szervezők a kisdobosrajokat patronáló KISZ-alapszervezetek képviselőit és a szülőket is szívesen látták rendezvényükön. A győztesek sportszereket nyertek és az „ügyesség—bátorság"-mozgalom próbáihoz pontot is szereztek. A többinek „csak" egy vidám délelőtt jutott.

Alig két hónap. A Teremtsünk értéket-akció keretében megindított hasznosanyag-gyűjtési verseny első szakasza a múlt év végén lezárult. A második szakasz május 31-ig tart. Rajta hát, amíg nem késő! A legjobbakat jutalomtáborozás várja, a csapatok pedig elnyerhetik az úttörőszövetség és a MÉH-vállalat vándorserlegét. A gyűjtött anyag értékének egy része ugyancsak a kisdobosoké és úttörőké lesz.

A művészetek vándorútján. A sárbogárdi 1. Általános Iskola pajtásai valóságos népvándorlásba kezdtek A művészetek vándorútján című akcióban. A csapat kisdobosai és úttörői 450 színház- és mozibérletet váltottak az 1977—78-as tanévre.

Saját otthon. Megszűnt az iskola Fertőbozon, de a kisdobosok és úttörők most is szívesen járnak oda, mert a nagycenki általános iskola úttörőcsapatának vezetősége úttörőotthonná alakította. A húsz pajtást befogadó szobában magnó, lemezjátszó és könyvek várják a gyerekeket.

Különdíj kisdobosoknak. A pécsi Janus Pannonius Múzeum nemrég rajzpályázatot hirdetett általános iskolai tanulók közösségeinek. A múzeum kiállításaihoz és a város műemlékeihez fűződő témákban ötven kollektíva pályázott. Közülük emelkedtek ki a mecsekaljai iskola alsótagozatos tanulói. Gratulálunk.

Játszó. A békéscsabai Kulich Gyula Ifjúsági és Úttörőház minden hónap utolsó vasárnapján szeretettel várja „Játszó"-ra a környék kisdobosait és úttörőit. A játszó pedig nem játszótér, nem játszóruha, hanem egy különös összejövetel elnevezése. A néptánc elemeit tanulhatják meg itt a kisdobosok és úttörők, a táncok közötti szünetekben pedig, természetesen, játszhatnak. Az eddigi rendezvények sikert arattak. A gyerekek élvezettel járták a csángó gyermektáncot, a dél-dunántúli ugróst és a tótkomlósi polkát — már amennyire tudták. A szünetekben pedig vidám székfoglalóval és más tréfás csoportjátékkal pihenték ki a tanulás fáradalmait.

Favágó manócskák — játékleírás a melléklethez. Vágjátok körül az öt színes rajzot. A szaggatott vonalak mentén hajtogassátok szét a zöld mezőt talapzatnak, a pirosat hosszú csíknak. Ez utóbbit mindjárt össze is ragaszthatjátok. A manócskákat helyezzétek a nadrágjukba, és a C, D jelű köröcskékbe Milton-kapoccsal erősítsétek oda, hogy tudjanak hajolgatni. A zöld mezőben levő négy fehér csíkocskát vágjátok ki. Ezekbe kell beledugni a másik két Milton-kapcsot a következő sorrendben: a zöld mögé helyezzétek a piros csíkot, ennek A és B köröcskéin dugjátok tovább a kapcsot, majd a manók lábfején levő köröcskékbe, és végül ismét a másik zöld mező fehér csíkjába. Most hajtsátok szét a kapocs szárait. A nadrágon átszúrt kapcsot most dugjátok át a hátsó nadrág köröcskéin is. Már „csak" a farönköt ragasszátok össze; a manók rögtön elkezdik a favágást, ha ide-oda húzogatjátok a kiálló piros csíkot.

Kedves Coffi! Aggódom Paprikáért. Valamit titkol előlem. Tanítás után mindig hazarohan. Már 3 napja nem is fociztunk. Alig tudok enni az izgalomtól. Tudsz valamit? Pocak

Kedves Pocak! Én csak annyit tudok, hogy márciusban megírtam Paprikának: kár, hogy Budapesten lakik, mert nem tud meglocsolni. Erre ő azt válaszolta: fogadjunk, hogy meglocsol anélkül, hogy ideutazna. Én nem hittem el, ezért fogadtunk egy tojásba. Húsvétra kaptam tőle egy csomagot. Egy műanyag csibe volt benne, meg egy levél.

Megnyomtam a csibét – és teleszórt kölnivel. Paprika megnyerte a fogadást, így hát én is elküldtem neki a tojást. Ennyit tudok, nyomozz tovább! C.

Kedves Coffi! Elmentem Paprikához, és fény derült a titokra! A te csomagodban egy levél volt, meg egy tyúk. Alaposan becsomagoltad a tojást! És nem is egyet, mert azóta már tizenegyet tojt.

Paprika azért tűnt el, mert a tyúkot sétáltatta a téren. A kicsiknek nagyon tetszik. Csak a felnőttek haragszanak, amikor kotkodácsol a nyolcadik emeleten... Ezért holnap köszönettel visszaküldjük a világlátott tyúkot. Rántottás és lágytojásos üdvözlettel: Pocak

Legkedvesebb játékom.
Kajuha Mónika 3. o. kisdobos munkája, Kazincbarcika

Postafiók 100

Legkedvesebb leveleim áprilisban

1. Azok, amelyek büntetés-végrehajtónak szánnak engem. Felszólítanak, hogy szigorúan szidjam meg X. Y. kisdobost, mert nem válaszolt. Legjobb lesz, ha kiírom a nevüket a Kisdobosba, hadd szégyenkezzenek ország-világ előtt!!

2. A „válogatós" levélírók is a legkedvesebbek számomra. Olyan gyerekek, akiknek küldtem már címet, de másikat akarnak. Ha fiút küldtem, lányt kérnek; ha lányt — azt fiúra cserélnék. Kizárólag jó tanulót igényelnek és jó magaviseletűt; kizárólag hegyvidéken lakót vagy fővárosit; pontosan annyi éveset, ahányat ők rendelnek stb. — Ha az igényt nem tudom teljesíteni, már cserélhetem is ki az ajánlatomat.

3. Szeretem, ha nyelvtanárt látnak bennem a levelezők. Mert mi mást tehetnék, mint megtanítom magyarul a finn, francia, német és jugoszláv ifjúságot. Ugyanis ezekből az országokból kérnek és várnak tőlem olyan levelező pajtást, aki magyarul levelez.

4. Legislegkedvesebbek azok, akik Mindentudónak és ABC-áruháztulajdonosnak tekintenek engem. Kérnek tőlem: jelmezeket az egész rajnak, színész-képeket dedikálva, Gyöngyszem Gyöngyi címét, őrsi indulót+őrsi csatakiáltást+őrsi búvóhelyet...

Persze csak április elsején ők a legkedvesebbek! Csak tréfának foghatom fel ezeket a kívánságokat. De íróik komolyan gondolták, tényleg kérték tőlem a fenti dolgokat. Hogy kik? Hát gyerekek, a Kisdobos olvasói. A címüket-nevüket nem írom ki, nehogy tréfa helyett csúfolódás legyen; — ők úgyis magukra ismernek, tudom. És megértik biztosan, hogy az ilyen kívánságokat nem teljesíthetem.

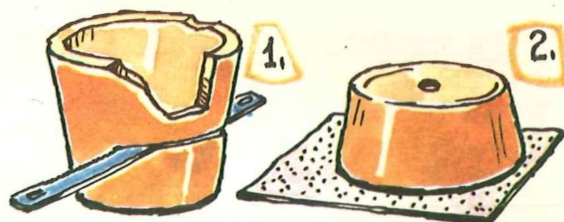
Levélvárta

Igazi öröm számomra — áprilisban és a többi 11 hónapban egyaránt — amikor „kicsik" írnak nekem, első-második osztályosok. Tudom, hogy nehezükre esik még az írás, és nemcsak a levelezést tanulják most, hanem a barátkozást is. Szeretném biztatni őket, írjanak minél többen, nagy örömet szereznek vele. Rajzolhat is, aki még nem tud írni, mint például Rózenberszki Andrea első osztályos, aki úgy mutatkozott be, hogy lerajzolta magát nekem. Címét is megküldte, mert olvasni már jól tud, írjatok hát neki gyerekek! (5462 Cibakháza, Szabadság tér 11.) Smid István másodikos, olyan gyönyörű betűkkel ír és olyan tisztelettel, hogy öröm olvasni. Hasonló korú levelező pajtást keres. Címe: 3347 Balaton, Vöröshadsereg útja 28. A tatabányai Ságvári Endre általános iskola harmadikosai őrsöket keresnek levelezőtársnak. A Bambi őrs tagjai lányok, a Holló őrsé lányok-fiúk vegyesen, a Párduc őrsbe csak fiúk tartoznak. Ezt azért közlik, hátha valakit érdekel. Ők mindenkinek szívesen és nagyon gyorsan válaszolnak. Címük 2800 Tatabánya, Ságvári út 30. Gyenis Éva levele így kezdődik: „Már régen akartam írni neked Űr Kata, de még kicsinek éreztem magam. Most már negyedikes vagyok. Szeretek énekelni, rajzolni. És szeretnék levelezni más gyerekekkel, kérlek segíts ebben!" Szívesen segítek, továbbítom a kérést ezennel. Évi címe: 7833 Görcsöny, Hársfa u. 27/c. És üzenem azoknak, akik Évihez hasonlóan „kicsinek érzik magukat" — ne várják meg, amíg megnőnek, hanem írjanak, rajzoljanak nekem már most —, örülök mindenkinek.

A kicsik levelén kívül még a „nagyok" levelének örülök. Brockó Noémi (3929 Tiszaladány, Kossuth út 54.) már úttörő; olyan úttörők levelét várja, akik kisdobosokkal foglalkoznak, esetleg őrsvezetők, mint ő. Simicz Sándor negyedikes, nagyon szeret varrni (!) és rajzolni. Hasonló érdeklődésű fiúk-lányok levelét várja. Címe: 2890 Tata, II. Egység út 7.

Űr Kata

Ferkai Loránt
MINI-SZIKLAKERT

A hegyeket járva gyakran felötlik bennünk: hogyan lehetne egy kis darab természetet magunkkal vinni a lakásba, hogy rápillantva felüdüljünk? A letépett vadvirág nem tart sokáig, jobb, ha köves talajon, sziklákon élő szívós, igénytelen növényeket viszel haza gyökerestül, és cserépbe, ládikába telepítve nevelgeted őket. A húsos levelű pozsgás *kövirózsa*, a *varjúháj* és aprólevelű *kőtörő*, vagyis a sziklakertekben is látható növényfélék alkalmasak céljaidra. Szobában, külső ablakpárkányon, teraszon könnyen eltarthatod őket.

Alacsony cserepek, ládikák megfelelőek tartásukhoz. Ha nincs ilyen, csinálj! Nagyobb törött cserepet talpától 6—8 cmnyi magasságban fémfűrésszel vágj el (1.), és csiszolópapírral borítva simítsd el a vágási felületet (2.). Alsó nyílását takard le cserépdarabkával (3.), s egy réteg kődarabkára helyezz néhány „sziklát", vagyis a növények élőhelyéről hazavitt kődarabkát. Töltsd ki a cserepet homokkal kevert földdel, és ültesd bele a növénykéket (4.). Tűző napra ne tedd őket, és esténként alaposan locsold meg földjüket.

Deszkából is készítheted a tartót (5.), hasáb formájút, vagy a rajzokon látható érdekesebb alakút. Fenéklapjukat (6.) sűrűn furkáld át a fölös nedvesség levezetésére. A 7. ábránk ismét más formájú ládikát mutat, oldallapjainak méretét a 8. ábrán látod.

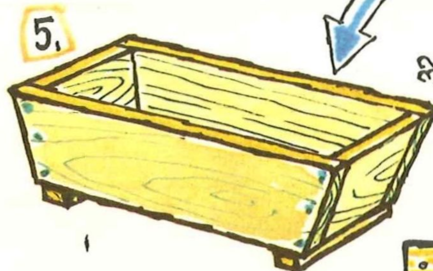
Piacokon is vehetsz pár forintért szép „sziklakerti" növényeket, de szobanövénykedvelő ismerősök is szívesen adnak „dugványokat", vagyis ág- vagy levéldarabkákat pozsgásaikról, kaktuszaikról (9.). Ezeket elültetésük előtt gyökereztetni kell, vagyis tiszta homokban, burával, befőttesüveggel letakarva, s állandóan nedvesen tartva gyökéreresztésre késztetni! E célra faládikát is készíthetsz (10.), s a kavicsrétegen levő nedves homokban tarthatod dugványaidat 2—3 héten át. A talajt lapítófával egyengesd el (11.).

Szobadísznek is alkalmas, csinos kis „üvegházat" állíthatsz össze egy alacsony ládikából (12.), és néhány — ragtapasszal összefogott — üveglapból. A vetőmagboltokban vegyes kaktuszmagvakat vehetsz, s a kis üvegházban próbálkozhatsz ezek vetésével, gondozásával is. Bizonyos, hogy így közelebb kerülsz a természet megismeréséhez, megszeretéséhez.

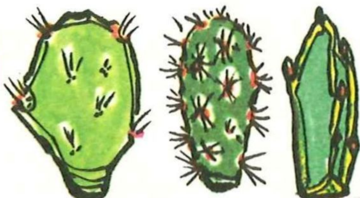

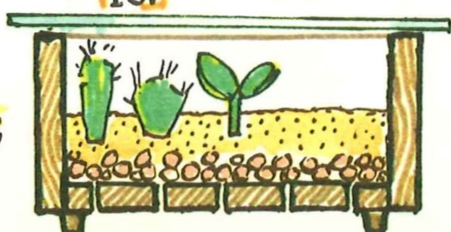

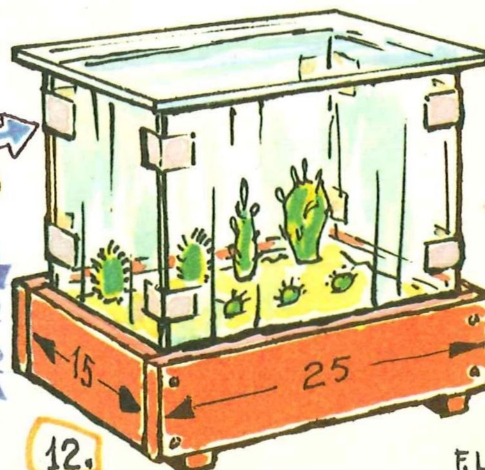

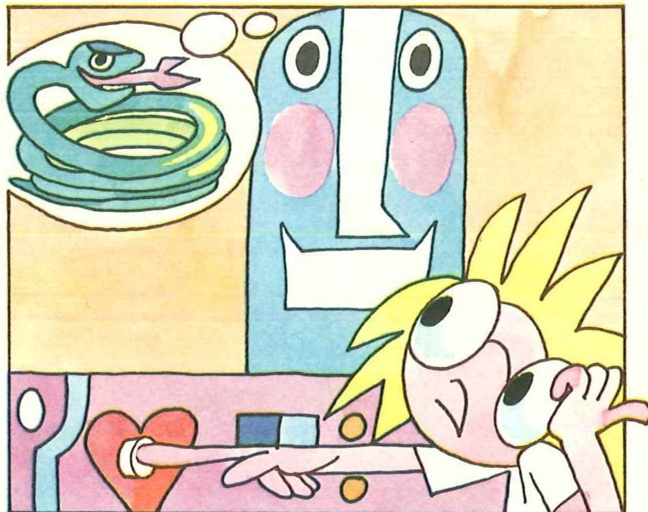

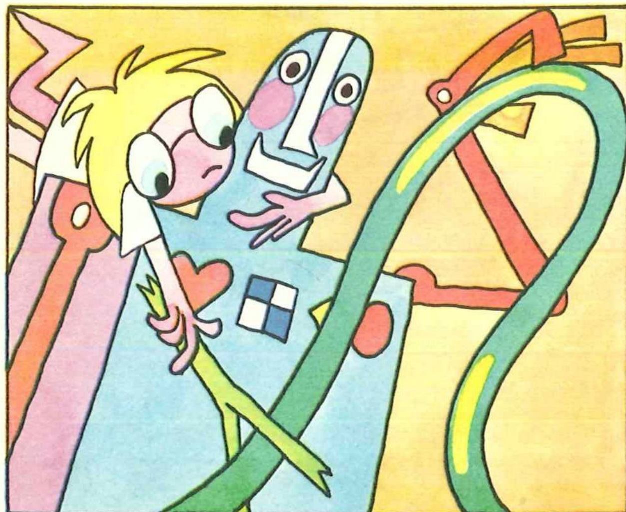
CSUPASZEM ÉS PLÉHEMBER

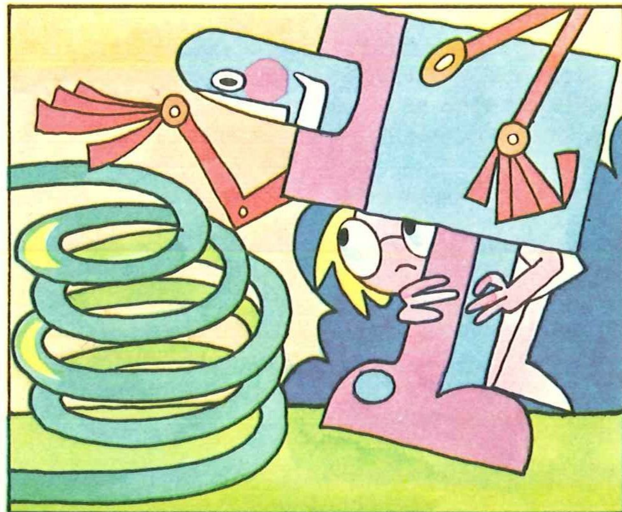
1. Juj, egy kígyó!

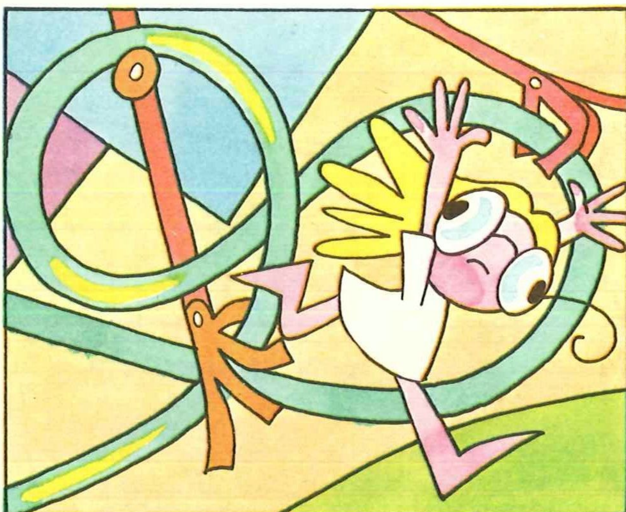
2. Pléhember, segíts: kígyóveszély!

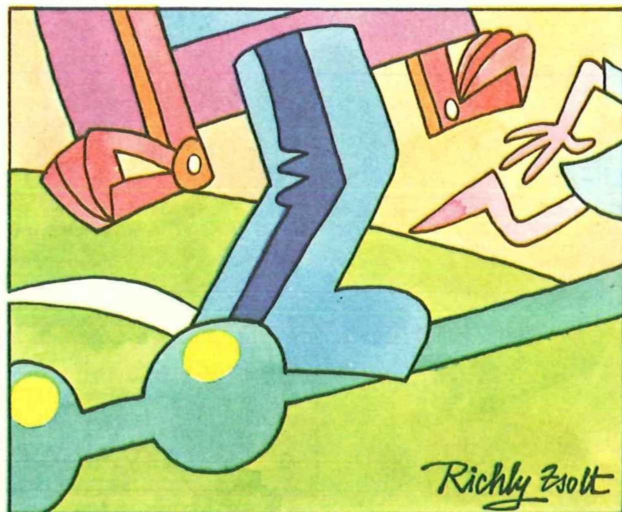
3. Óvatosan, talán mérgeskígyó.

4. A csörgőkígyónak ilyen fényes a bőre?

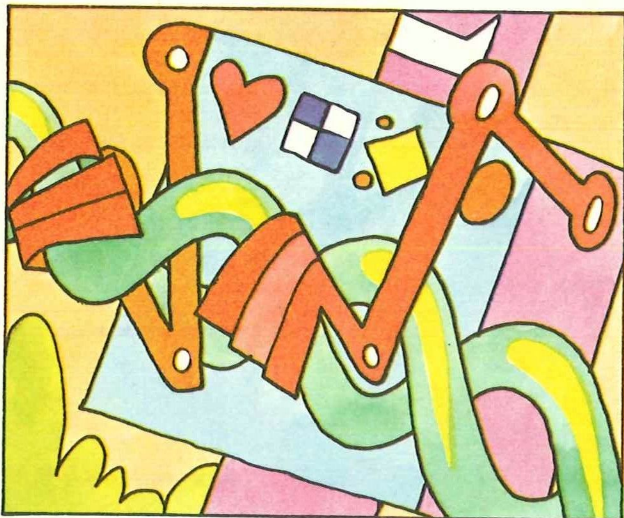

5. Mindjárt megfojt!

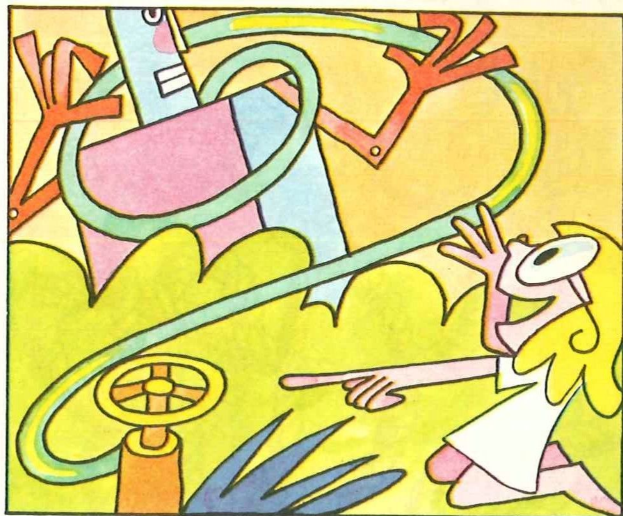

6. Futás!

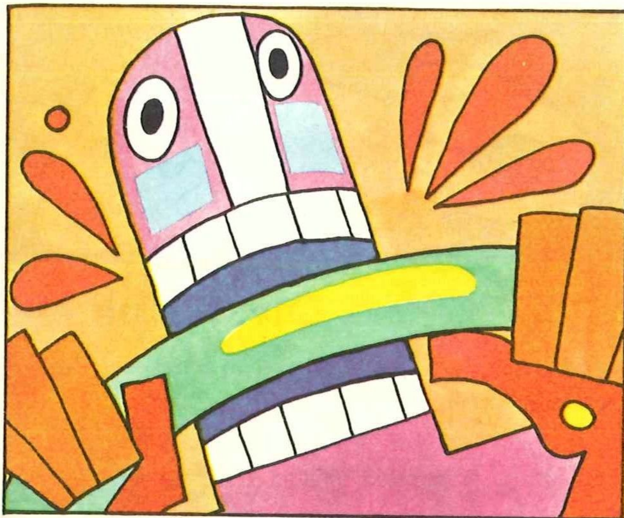
KÍGYÓKALAND

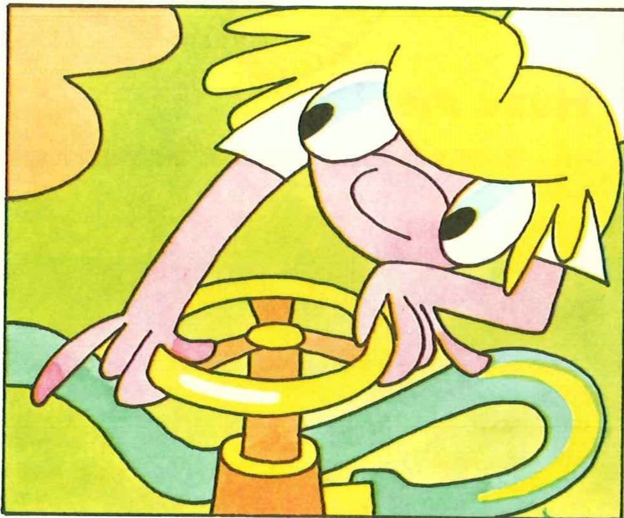
7. Fogd erősen!

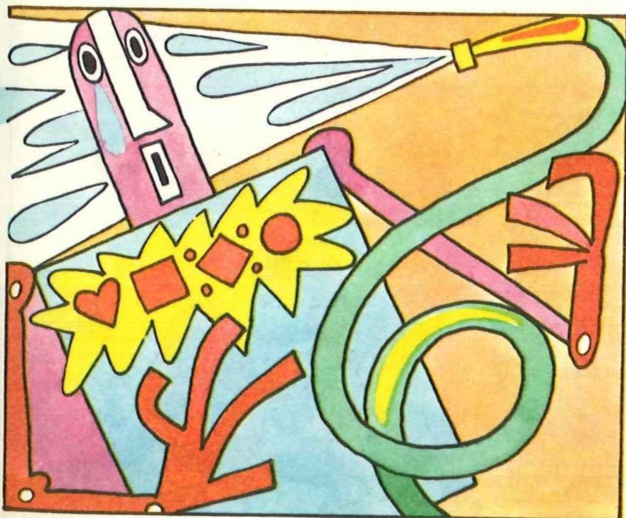
8. Megmenekültünk! Nem kígyó!

9. Robot, ne bántsd!

10. Megint begerjedtél?

11. A locsolócső vize majd lehűt!

12. És most hadd igyanak a virágok!!!

8

Áprilisi fejtörő

Húzd meg!

Hány csomó keletkezik, ha a kötél két végét meghúzod?

Nem is olyan nehéz!

Egy összeadást írtunk fel hiányosan. Az összeadásban minden egyjegyű szám egyszer szerepel. Írjátok a pontok helyére a megfelelő számokat!

```
  3 · 4
  · 6 ·
-------
· 0 8 ·
```

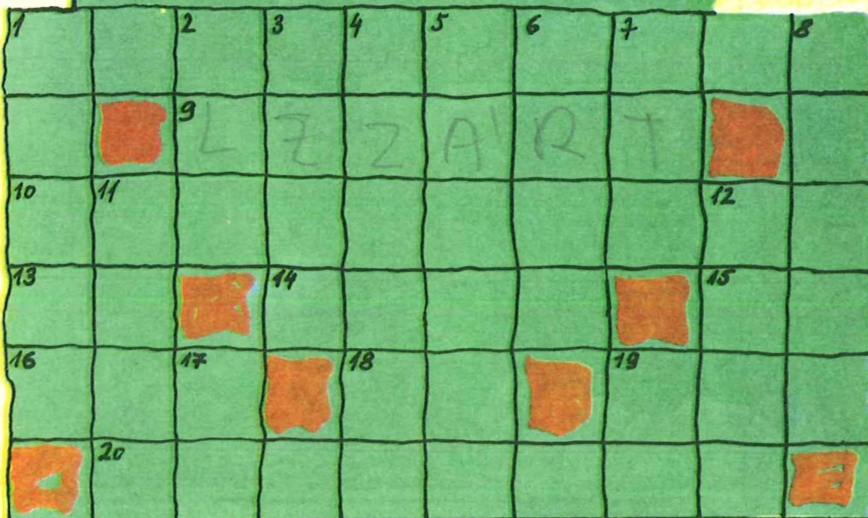
Rejtélyes szöveg

Az alábbi szövegben kilenc szárnyasállat nevét rejtettük el: **Jancsi beszaladt Pali barátjához: gyere, elzavarjuk a csavargó cicát. Lefecskendezzük vízzel, a szivattyú közelében van víz. Hoppá, valamiben megbotlottam! Ki nyafog olyan nagyon? Apu megver, ébren van!**

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Ilyen most az időjárás. 9. Elfogadott dolog. 10. Megfázott a torkom. 13. Kutya. 14. ...kodik, tisztálkodik. 15. Érem mássalhangzói. 16. Vonat útja. 18. Ige vége! 19. Ruhafajta. 20. Április jelzője. **Függőleges:** 1. Gyors. 2. ESR. 3. Látószerv. 4. Síró (+'). 5. Díszesen. 6. Tároló eszköz. 7. YST. 8. Valami ellentéte. 11. Fordítva virág része. 12. Izmos. 17. Felkiáltás. 19. Helyhatározó rag, fordítva. A keresztrejtvényből **beküldendő** a vízszintes 1, 10, 20.

Olvassátok el

lóugrás szerint a csillagos betűtől elindulva, hogy minek örülünk!

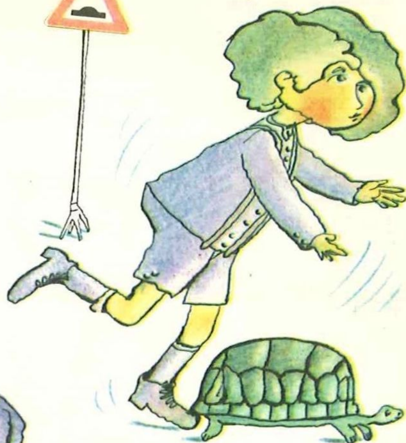

A megfejtéseket és a 8-as számot őrizd meg, júniusban kell csak beküldeni.

Dallos Jenő: Tréfás Kresz-táblák

3,2m

Jármű megengedett magassága rakománnyal együtt

Egyéb veszély

Bukkanó

Megállni tilos

Előírt haladási irány

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVII. évf. 4. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs,
Készült a Kossuth Nyomdában. 78.0036. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal Kiss István munkája,
a hátsó címoldalt Horváth Mária rajzolta

4,— Ft

ÁPRILISI RÓKA MÓKA

